

DRUGI DAN OBISKA ROMUNSKÉ VLADNE IN PARTIJSKE DELEGACIJE V BEOGRADU

PO NOVIH POTEH PRIJATELJSTVA

Romunski gostje na seji beograjskega OLO in med spomeniki naše narodnoosvobodilne borbe — Na kosilu pri predsedniku republike Titu

Beograd, 21. okt. (Tanjug). Današnji, drugi dan obiska romunskih državnih in partijskih voditeljev je potekel v navezovanju prvih stikov z našimi državnimi in partijskimi predstavniki in javnimi delavci. Dopoldne so bili gostje na slovesni seji beograjskega OLO, kjer je govoril tudi romunski ministrski predsednik Chivu Stoica, in potem v našem Vojnem in Narodnem muzeju na Kalemegdanu. Opoldne pa so bili v gosteh pri predsedniku republike in sta si predsednik Tito in Georgiu Dej izmenjala pomembni zdravici.

Danes dopoldne je imel OLO Beograda svečano sejo na čast delegaciji romunske vlade in Delavske partije Romunije. Seje so udeležili člani romunske delegacije, z naše strani pa mnogi naši državni in partijski voditelji ter več kulturnih in javnih delavcev Beograda.

Na seji OLO Beograda

Sejo je začel predsednik OLO Miloš Minić, ki je dejal, da Beograščani in vsi Jugoslovani s prijetimi čustvi pozdravljajo obisk romunske delegacije v Jugoslaviji in Beogradu. Naši narodni so zadovoljni, da je razvoj stikov med obema deželama zadnja leta ubral pot, ki je za obe deželi ugodna in koristna. Številni medsebojni stiki so čedalje številnejši. Deklaracije, podpisane ob obisku predsednika Tita in naših državnih delegacij v Romuniji, so velik dogodek v smeri kre-

pitve medsebojnih stikov med obema deželama.

»Ko tolmačim razpoloženje Beograščanov in vseh ostalih državljanov širom naše dežele,« je Minić nadaljeval, »izražam trdno prepričanje, da bo tudi vaš obisk v naši deželi nova pobuda za uresničitev bukaških deklaracij in nadaljnji korak v poglobljeno medsebojnih stikov in prijateljskega sodelovanja med obema deželama v korist miru in miroljubnega sodelovanja med narodoma.« Potem je poudaril, da so naši narodi po obnovi stikov med obema deželama čedalje bolj obveščeni o naporih in borbi romunskega naroda in romunskega državnega vodstva za izgraditev dežele. Nedavno se je mudila v Romuniji delegacija OLO Beograda, ki se je neposredno prepričala o uspehih romunskega ljudstva za izgradnjo dežele in o njegovem boju za nadaljnji napredek, za izgradnjo socializma.

treba odstraniti. Drugi kongres Delavske partije Romunije je sprejel obsežen program razvoja narodnega gospodarstva. Dosedanji uspehi ter enotnost delovnega ljudstva, Partije in vlade so poročstvo za uspešno izpolnitev nalog, ki jih je začrtal kongres. Socialistični demokratizem zagotavlja državljanom Romunije široke pravice in svobodo. Partija posveča vso skrb ljudskim svetom, ker so velikega pomena za razvijanje socialistične demokracije.

Važno vlogo imajo v razvijanju socialistične demokracije in ustvarjalne pobude delovnih množic v Romuniji sindikati. Sindikati upravljajo tudi skladi državnega socialnega zavarovanja ter organizirajo oddih delovnih ljudi po počitniških domovih in sanatorijih.

Na koncu je predsednik romunske vlade poudaril prepričanje članov delegacije, da bosta njen obisk ter izmenjava misli z jugoslovanskimi voditelji privedla ne samo do okrepitev vezi med obema deželama, marveč tudi do poglobitve njunega sodelovanja z vsemi deželami in miroljubnimi silami.

Po seji so izročili članom romunske delegacije darila OLO. Potem so si gostje ogledali razstavo slik in maket, ki prikazujejo izgradnjo Beograda, nakar jim je bila prirejena zakuska.

Na Kalemegdanu

Romunska delegacija si je danes ogledala Vojni in Narodni muzej. Potem so bili gostje na sprejemu na Kalemegdanu. V oba muzeja sta jih sprejela predsednik OLO Beograda Miloš Minić in naš veleposlanik v Bukarešti Nikola Vujanović. Pred Vojnim muzejem sta pozdravila goste komandant beograjskega vojnega področja generalni podpolkovnik Miloje Milojević in upravnik muzeja polkovnik Idris Čejvan, v Narodnem muzeju pa pomočnik upravnik Erih Koš. Na Kalemegdanu jim je sekretar Sveta za kulturo Srbije Milorad Pantić-Surep kratko pojasnil zgodovino Beograda in kalemegdanske trdnjave.

pita neodvisnost in enakopravnost vseh narodov. Svet se zdaj čedalje bolj zaveda, da postajajo vsi narodi ne glede na svojo velikost in stopnjo gospodarskega razvoja čedalje pomembnejši činitelj v mednarodnem življenju. Svetovna politika ni več zgolj stvar posameznih dežel. Za politiko miru in mednarodnega sporazumevanja je zdaj zelo velikega pomena aktivno in enakopravno delovanje vseh dežel in narodov sveta. Mi smo tudi priče močne krepitev ideje socializma in napredka v svetovnem obsegu. To pozitivno vpliva tudi na razvoj mednarodnega položaja in odstranjuje neogibnost splošnega oboroženega spopada. Tehnični in znanstveni razvoj na svetu čedalje bolj zbližuje posamezne dežele in zahteva, da se odstranijo ovire in diskriminacija v gospodarski menjavi, da se krepi kulturno sodelovanje in omogoči boljše medsebojno spoznavanje, predvsem pa, da se z miroljubnimi pogajanjimi uredi razna spor-

na mednarodna vprašanja. Ustanavljanje novih samostojnih držav, katerih narodi so šele nedavno dosegli narodno neodvisnost in njihovo enakopravno vključevanje v mednarodno življenje, še bolj poudarjata potrebo po mednarodni pomoči gospodarsko nerazvitim deželam.

Spricho takšnih pogojev menim, da je potrebno, da vsaka dežela in vsak narod razvija čim bolj vsestransko in čim plodnejše sodelovanje z drugimi deželami in narodi na podlagi znanih načel aktivne miroljubne koeksistence. Po našem mnenju bi morale biti zlasti socialistične dežele v tem pogledu zgled tako v ureditvi medsebojnih stikov kakor tudi na splošnem mednarodnem torišču. Prepričani smo, da so zdaj ustvarjeni potrebni pogoji, da lahko začnemo naši dve sosednji deželi razvijati prav takšno sodelovanje v svojih neposrednih stikih in v širšem mednarodnem obsegu, predvsem pa prek Organizacije združenih narodov.

Razširjanje dosedanjih stikov

Tovariši in tovarišice! V Bukarešti smo podpisali skupne dokumente ob polnem razumevanju njihovega pomena in s polno pripravljenostjo, da jih uresničimo. Zato z zadovoljstvom pozdravljamo dejstvo, da je bilo v teh nekaj mesecih izpolnjeno ali da se bo v kratkem uresničilo malone vse,

kar je bilo določeno s skupno izjavo naših dveh vlad in v poročilu o ureditvi stikov in sodelovanja med našima dvema partijama. Na meddržavnem torišču smo sklenili več sporazumov in konvencij, s katerimi smo uredili vprašanja medsebojnih stikov in sodelovanja. Pogajanja o dolgo-

ZDRAVICA GEORGIJA DEJA

Zgodovinska nujnost sodelovanja, spoštovanja neodvisnosti in suverenosti

V odgovoru na zdravico predsednika Tita je Georgiu Dej v svoji zdravici rekel:

»Tovariši in tovarišice! Dovolite mi, da se predvsem najtopleje zahvalim za izredno prisrčno sprejeto, za resnično prijateljstvo, ki ga je izkazalo naši delegaciji vodstvo jugoslovanske države in Zveze komunistov Jugoslavije, kakor tudi prebivalstvo mesta Beograda in drugih krajev, skozi katere smo potovali. V tem sprejemu vidimo izraz prijateljskih čustev, ki trajno vežejo narode naših dveh dežel.

Romunski narod z velikim zanimanjem in bratskimi simpatijami spremlja uspehe delovnih ljudi jugoslovanskih mest in vasi, ki poživljajo in marljivo delajo za gospodarsko in kulturno izgradnjo svoje domovine, za ureditev mnogih vprašanj družbenega življenja, za zboljšanje svojega življenja in razcvet domovine. Veseli nas, da nam bo med našim obiskom v Jugoslaviji omogočeno spoznati plodno delo jugoslovanskih narodov na raznih področjih in navezati z voditelji jugoslovanskih narodov osebnostne stike, ki so se pokazali kot uspešno sredstvo za ureditev vprašanj, za katera se zanimata obe deželi v duhu tovariškega sporazumevanja.

Doseženi uspehi

Naše razprave so naravno nadaljevanje in razvijanje uspehov, ki smo jih dosegli skupno med

obiskom jugoslovanske vladne delegacije s tovarišem Titom na čelu v naši državi. Deklaracija, ki sta jo podpisali naši vladni ob tej priložnosti, in poročilo o odnosih med Zvezo komunistov Jugoslavije in Delavsko partijo Romunije sta imela pomembno vlogo v stalnem zboljševanju prijateljskih stikov med našima deželama.

Tovariš Tito je s polno pravico poudaril, da smo v kratkem času, ki je minil odtlej, uredili znaten del vprašanj, označenih v skupni deklaraciji obeh vlad in v poročilu o odnosih med našima partijama. V kratkem bomo sklenili

dolgoleten sporazum o trgovinski menjavi blaga. Imamo ugodne pogoje za razširitev kulturnih vezi med našima deželama. Z združenimi močmi bomo nadaljevali priprave za zgraditev hidrocentrale na Džerdapu.

Vse to kaže na trajnost prijateljskih vezi med našima dvema deželama, med našimi narodi. Te vezi imajo trdno podlago. Kakor v Jugoslaviji, tako je tudi v Romuniji oblast v rokah delovnih ljudi. Partiji delavskega razreda sta vodilni sili obeh dežel. Naši narodi so medsebojno tesno povezani s skupnim ciljem — izgradnjo socialistične družbe.

Značaj sodelovanja obeh dežel

Zivljenje je v celoti pokazalo, da so čvrste vezi, vezi novega tipa, tovariškega sodelovanja in medsebojne pomoči, spoštovanja neodvisnosti in državne suverenosti med socialističnimi državami zgodovinsko nujne. Takšen je značaj prijateljskih stikov in sodelovanja med našima socialističnima deželama — FLR Jugoslavijo in LR Romunijo. Naše sodelovanje je prispevek romunskega in jugoslovanskih narodov h krepitevi miru in prijateljstva med narodi, h krepitevi sil, ki teže za socializmom in napredkom.

Zadnja leta je bila dosežena določena pomiritev v mednarodnih odnosih. Delo za mirno koeksistenco med vsemi deželami ne glede na družbeni red, ki ga opravljajo SZ, LR Kitajska, Jugoslavija, Romunija in ostale socialistične dežele, kakor tudi Indija, Indonezija, Burma in ostale dežele velikankega področja miru, uživa čedalje širšo podporo.

Zdaj je neovržno dejstvo, da

pristaši politike ss pozicij sil čedalje bolj izgubljajo tla pod seboj, metoda obravnavanja spornih vprašanj s pogajanjimi pa se v meddržavnih odnosih čedalje bolj uveljavlja kot edina pravilna pot.

Agresivni krogi se niso odrekli vojni proti miru in mednarodnemu sodelovanju, toda prepričani smo, da bodo spricho našega sil, vpliva in povezave socialističnih sil ter sodelovanja vseh miroljubnih dežel naposled zmaga la načela miru, mirne koeksistence in varnosti narodov.

Naši deželi imata podobna gledišča o glavnih vprašanjih mednarodne politike, naši deželi sta čvrsto povezani s skupno željo, da aktivno prispevata k razvijanju mirnih odnosov med vsemi deželami, h krepitevi zaupanja med državami ter razvijanju gospodarske in kulturne izmenjave brez vsiljevanja političnih pogojev, na podlagi enakosti in medsebojne koristi.

Na temeljih leninističnih idej

Razvijanje prijateljskih stikov in sodelovanja med LR Romunijo in FLR Jugoslavijo v mednarodnih vprašanjih je zajedno s krepitevijo internacionalističnih vezi med našima dvema partijama. Prepričani smo, da bo krepitev stikov med ZK Jugoslavije in Delavsko partijo Romunije, celotna izmenjava misli in izkušenj o vprašanjih socialistične izgradnje, o vprašanjih mednarodnega delavskega gibanja in

boja za mir, služila koristim narodov naših dveh dežel.

Stoječ na stališču leninistične ideje, da dobiva proces socializma

(Nadaljevanje na 3. strani)

VREMENSKA NAPOVED

ZA PONEDELJEK 22. OKTOBRA

Lepo in pretežno jasno vreme. Zjutraj po kotlinskih megli. Temperatura ponoči okrog 2, v Primorju 13, čez dan do 20 stopinj C.

Zgled socialističnih dežel v medsebojnih in obcih mednarodnih odnosih

Predsednik republike Tito je opoldne v prostorih Zveznega izvršnega sveta priredil delegaciji romunske vlade in Delavske partije Romunije svečano kosilo, ki se ga je udeležilo kakih 100 povabljenecv. Z romunske strani so udeležili kosila vodja delegacije Georgiu Dej s člani delegacije ter veleposlanik Nikolaje Guina, z naše strani pa razen predsednika republike in njegove soproge predsednik Zvezne ljudske skupščine Moša Pijade s sosednjimi Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Svetozar Vukmanović in Rodoljub Čolaković s soprogami, drugi državni, partijski in vojaški voditelji ter javni in kulturni delavci.

Med kosilom sta si predsednik

Vezi prijateljskega sodelovanja

Med obiskom v naši deželi smo občutili prijateljstvo in simpatije, ki jih goji romunski narod do narodov Jugoslavije. Takrat smo se neposredno seznanili — čeprav je bil čas našega obiska omejen — z naporji, ki jih vi in ostali vodilni tovariši iz vaše vlade in Partije skupaj z vsem romunskim narodom prispevate za izgradnjo boljše bodočnosti vaše dežele. Veselimo se in veselili se bomo slehernega vašega uspeha, ki ga dosežete v socialistični izgradnji, in pozdravljamo napore romunskega naroda in njegovega vodstva, da ustvari boljše življenjske pogoje vsem delovnim ljudem svoje dežele.

V zgodovini so povezovali

naše narode podobna usoda, podobni boj in trpljenje na poti k narodni neodvisnosti, zdaj pa jih povezuje boj za izgradnjo lepše socialistične bodočnosti, kakor tudi skupna težnja po krepitevi miru na svetu. Narodi Jugoslavije in Romunije se zavedajo, da je treba za doseg te cilje ustvariti dobro sosedstvo in prijateljsko sodelovanje. Kako zelo je politika dobrih sosedstvenih odnosov koristna, lahko vidimo najbolj po tem, da smo v razmeroma kratkem času dosegli v tem pogledu pomembne uspehe. Brž ko sta bila odstranjena zgodovinska krivica in nenormalno stanje v naših medsebojnih stikih, ki jih niso zakrivali narodi naših dežel, so ti

Član Prezidija Velike narodne skupščine LR Romunije in prvi sekretar DPM Georgiu Dej ter predsednik Tito po prihodu romunske vladne in partijske delegacije v Beograd

SEJA DELAVSKEGA SVETA V VELENJSKEM RUDNIKU LIGNITA

Besedo imajo delavski sveti

Po končanih konferencah ZK organi delavskega samoupravljanja sprejemajo konkretne sklepe za odpravljanje ugotovljenih pomanjkljivosti v proizvodnji

Največji pomen te dni končanih konferenc Zveze komunistov v vseh naših podjetjih z nad 500 zaposlenimi delavci je nedvomno v tem, da so komunisti na njih kritično obravnavali prečeta vprašanja v podjetjih in predlagali ustrezne ukrepe za izboljšanje razmer. Ukrepe, ki naj bi poživili politično delo v podjetjih in tudi izven njih, bodo seveda izvajale politične organizacije, tiste ukrepe pa, ki zadevajo tipično gospodarsko področje in zato sodi njihovo izvajanje v pristojnost organov delavskega samoupravljanja, pa bodo izvajali le-ti organi. Od sposobnosti in ugleda komunistov, ki delajo v teh organih, je odvisno, kako hitro in uspešno bodo v podjetjih izvajali posamezne ukrepe.

V velenjskem rudniku lignita se je upravni odbor podjetja takoj lotil dela. Podrobno je obravnavala problematiko, ki jo je nakazala konferenca komunistov, in pripravil osnutek za kakih 30 sklepov, ki naj bi jih v rudniku začeli takoj izvajati, da bi odpravili ugotovljene pomanjkljivosti. Delavski svet je o teh predlogih razpravljal že na svoji prvi seji po konferenci, v petek 19. t. m. Sprejel je vse predloge, in sicer po daljši razpravi, v katero so zlasti živo posegali člani delavskega sveta, ki delajo v jami.

POSLOPJE ZA RUDARSKO SOLO BODO ZGRADILI

Enako kot konferenca komunistov sta tudi upravni odbor in delavski svet ugotovila, da je za zvišanje storilnosti v rudniku potrebno predvsem izboljšati strokovnost rudarjev. To nameravajo doseči z več ukrepi. Predvsem bodo skušali po možnosti že letos, če ne pa prihodnjega pomladi, graditi novo šolsko poslopje, v katerem naj bi že prihodnjega jesen odprli nižjo industrijsko šolo. Razen s to šolo, ki je za izboljšanje dela v rudniku nujno potrebna, nameravajo vzgajati kadre tudi s tečajji. V letošnji zimi bodo po sklepu delavskega sveta organizirali tečaje za strelce in za kopače. Gre predvsem za to, da bodo rudarje naučili pravilno uporabljati mehanizacijo, ki jo v velenjskem rudniku naglo uvajajo v vse večjem obsegu.

Razprava na seji delavskega sveta je ponovno potrdila, kako potrebna je strokovna vzgoja ne samo nekvalificiranih, ampak tudi kvalificiranih delavcev. Tudi za nadzornike to velja. Do okvar transportnih naprav, kar v jami močno zmanjšuje storilnost, pride namreč tudi zato, ker nekateri nadzorniki v prizadevanju za

čimvečji odkop premoga zane-marjajo skrb za pravilno uporabljanje mehanizacije. Ker ne dovoljujejo, da bi se rudarji ukvarjali z »neproduktivnim« pobiranjem premoga, ki pada s transportnih naprav in ki se kopiči ob njih, se naprave neredko zatrpajo s tem premogom in se seveda ustavijo. Medtem ko bi bil s pravočasnim pobiranjem premoga ob transportnih napravah »izgubljen« en sam delavec — še ta ne ves čas — je potem pogosto več ur brez pravega dela celotna odkopna skupina, to je 13 do 16 rudarjev.

Na seji so člani delavskega sveta med drugim sklenili, da bodo v bodoče sprejemali novo mehanizacijo le na osnovi pogodb, s katerimi se bodo dobavitelji obvezali za povrnitev škode, ki bi jo rudnik utrpel zaradi okvar novih naprav. Trboveljske strojne tovarne so že privolile v povrnitev te škode. Razen tega odpravljajo ugotovljene pomanjkljivosti na že dobavljenih napravah. Se več, v Velenju bo ta tovarna pošiljala svoje strokovnjake, ki bodo rudarje poučevali o pravilnem uporabljanju naprav.

Ne gre pa le za boljše poznavanje mehanizacije oziroma za dvig strokovnosti. Postriti bo treba tudi boj za odpravo malomarnosti, ki je v rudniku še vse preveč. Na seji delavskega sveta so to pot zlasti kritizirali ključavničarje, ki kljub opozorilom rudarjev premalo mažejo strojne naprave.

STORILNOST DELA SPET V PORASTU

Se bi lahko naštevali konkretne negativne primere, ki so jih člani delavskega sveta žigosali na seji, da bi podkrepili, kako nujna je postritev boja za povečanje strokovnosti in za zmanjšanje pojavov malomarnosti. Negativni

primeri seveda niso značilnost celotne dejavnosti velenjskega rudarskega kolektiva, saj se leta pogosto tudi z nedeljskim delom trudi, da bi nakopal čimveč premoga, so pa prav gotovo grda rana, ki so jo v Velenju začeli energično zdraviti prav s konferenco komunistov. Planirane storilnosti 7000 kg na posameznega rudarja v jami sicer še ne dosega, vendar so jo prav v zadnjem času povečali od 6300 kg v septembru na 6700 kg, kar kaže, da je konferenca med rudarji pozitivno odjeknila. Upajmo, da ne bo ostalo le pri začasnem porastu, ampak da bo partijska konferenca res pomenila začetek stalnega izboljševanja storilnosti in osnovo za izboljšanje celotne dejavnosti tega velikega delovnega kolektiva.

VL

REPUBLIŠKA KONFERENCA POSREDOVALNIC ZA DELO

PROBLEMATIKA SLUŽBE za posredovanje dela

Na gradu Borl pri Ptujju so se zbrali na posvetovanju šefi okrajnih posredovalnic za delo na področju LR Slovenije. V ugodnem referatu je sekretar za delo pri Izvršnem svetu Dr. Marjan Dular nakazal odgovorne naloge službe posredovanja dela ter njeno vlogo v prizadevanjih za povečanje produktivnosti dela.

Na borlskem posvetovanju je med drugim govoril tudi svetnik Zveznega zavoda za socialno varovanje Miljenko Trifunović o

Delegacija češkoslovaških žena v Kragujevcu

Včeraj se je mudila v Kragujevcu delegacija Demokratične organizacije žena CSR. Članice delegacije so položile venec na pokopališče ustrleženih češkoslovaških rojakov, ki so se v prvi svetovni vojni uprli okupatorju. Ogledale so si tudi srednjo medicinsko šolo in obiskale zadrugo v vasi Grošnici nedaleč od Kragujevca. V Kragujevcu je delegacija češkoslovaških žena prisostvovala zaključnemu delu oktobrskih svečanstov.

Proslava osvoboditve Kragujevca

V Kragujevcu so svečano proslavili 12. obletnico osvoboditve mesta in 15. obletnico ustrelitve 7000 rodoljubov. Občinski ljudski odbor je imel svečano sejo, na kateri so podelili častne diplome Kragujevcu in organizacijam za zasluge pri graditvi mesta. Seji so prisostvovali tudi člani kitajske mladinske delegacije in delegacija češkoslovaških žena. Razen tega so bile v Kragujevcu komemorativne svečanosti, na grobove ustreljenih rodoljubov pa so položili številne venec.

Sovjetski mladinci na Reki

Včeraj je prispela na Reko delegacija Komsomola, ki jo vodi Vladimir Jefimovič-Semičanski. Tu so komсомолci obiskali okrajni ljudski odbor, kjer jih je čakala skupina reških mladincev in mladink in jim zaželela dobrodošlico. Popoldne so si sovjetski mladinci ogledali Opatijo, danes si bodo ogledali ladjedelnico 3. maja, reški muzej in druge ustanove, zvečer pa bodo odpotovali v Ljubljano.

Svečana proslava 70-letnice kmetijske šole na Grmu

Novo mesto, 21. okt. — Proslava 70-letnice kmetijske šole na Grmu se je začela pravzaprav že v soboto z vokalnim koncertom SKUD »Dušan Jereb«. Oficialna otvoritev tedna proslave pa je bila danes dopoldne z zborovanjem obsojencev te šole.

Svečani otvoritvi proslave je prisostvoval tudi podpredsednik Izvršnega sveta LRS Viktor Avbelj, razen njega pa tudi sekretar Izvršnega sveta LRS Niko Šilih, član Izvršnega sveta in predsednik Glavne zadrugne zveze Slovenije Jože Ingolič, sekretar Okrajnega komiteja ZKS in predsednik Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto Jože Borštnar, predsednik zadrugne poslovne zveze za izvoz in ljudski poslanec Maks Krmelj, predsednik Inštituta za kmetijstvo inž. Pavel Zaver, podpredsednik OLO Novo mesto Niko Belopavlyovič, zvezni poslanec za novomeški okraj inž. Jože Levstik, predsednik Zadrugne zveze za okraj

Ljubljana in bivši absolvent šole na Grmu Andrej Petelin in drugi. Proslavo 70-letnice kmetijske šole na Grmu je odprl predsednik Zadrugne zveze za okraj Viktor Zupančič, ki je v uvodnem govoru pozdravil vse prisotne goste in povabil, da posebej pa še predstavnike Kmečke zveze za Koroško, ki so se od zvali povabili na proslavo. Po končanem svečanem uvodu je podal besedo direktorju kmetijske šole na Grmu inž. Bračku, ki je v kratkih besedah orisal zgodovino in razvoj prve kmetijske šole na slovenskih tleh — šole na Grmu. Za njim je v imenu absolventov kmetijske šole govoril še predsednik Zadrugne zveze za okraj Ljubljana Andrej Petelin.

Po svečanem delu proslave 70-letnice ustanovitve kmetijske šole na Grmu je sledilo svečano odprtje spominske plošče padlim gojencem te šole v narodnoosvobodilni borbi, nato pa so si prisotni lahko ogledali v številnih sobah zanimivo šolsko razstavo.

Ob 70-letnici šole je bila v Novem mestu odprta tudi sodobno urejena mlekarina. V popoldanskih urah so bivši absolventi ob prosti zabavi obujali spomine na čase, ko so dobivali prve nauke iz kmetijstva. Pogovarjali so se o kmetijskih problemih in izkušnjah pri delu v zadrugah ali na domačem posestvu. Jutri se proslava 70-letnice kmetijske šole na Grmu nadaljuje z zborovanjem vseh kmetijskih pedagogov Slovenije.

Prva doma izdelana sušilnica hibridne koruze

Včeraj so v Bački Topoli slovesno pognali prvo sušilnico hibridne koruze, ki smo jo izdelali v naši državi in je tedaj prvi poskusno obratovala. Sušilnico so v celoti izdelali v domačih tovarnah, montirali so jo domači strokovnjaki. Za njeno izgradnjo so investirali 40 milijonov dinarjev. Gradbeni dela je prevzelo podjetje »I. maj« iz Bačke.

Napore za boljši promet je treba koordinirati

Pomanjkanju tovornih vagonov niso vzrok le objektivne težave — Potrebna je večja smotrnost v naročanju — Vsa podjetja naj bi poskrbeli za iztovarjanje

Pomanjkanje tovornih vagonov prinaša našemu gospodarstvu neprecenljivo škodo. V Sloveniji primanjkuje 300 do 400, v vsej državi pa kakih 1000 vagonov na dan. Najhuje je obteženo pomanjkanje v konicah, ki nastopajo ob sredah, četrtkih, petkih in delno tudi v sobotah. Jutrenski čas težave iz razumljivih razlogov še poveča. Osnovni vzrok težave je dolgo pomanjkanje vagonov, neredko pa je zastojem v prevozu in iztovarjanju vzrok pomanjkanja lokomotiv. Tako se je neredko zgodilo, da vagoni niso mogli iztovarjati tudi po dvajset in več ur, kar zaradi okvar ni bilo na razpolago lokomotiv, ki bi blago prepelele na tir za iztovarjanje.

ZAKAJ SO TRANSPORTI DOLOKOTRAJNI

Se huje kot to pa je, da traja železniški transport tudi iz razmeroma bližnjih krajev več dni. Zaradi gotovega prometa, okvar lokomotiv in podobnega zadržujejo pošiljke na posameznih postajah, s čimer se seveda predvsem prizadeva podjetja, ki se ukvarjajo z nakupom in prodajo lahko pokvari roke. Trgovska podjetja s sadjem in zelenjavo so morala tako marsikdaj prisiljati povpraševanja na tržišča, da bi se izognila prevelikemu odstopku gniladi. Tudi cene so bile iz istih razlogov v severnih predelih države prenekaterkrat pretirano visoke glede na nizke cene na jugu. Trgovska podjetja s sadjem in kupovali n. pr. spomladski spinac v Makedoniji, kjer je bila po deset dinarjev, v Sloveniji pa po štiri do pet — ker bi lahko zgnila med transportom.

PRITOŽBE ZARADI NESMOTRNOSTI V nekaterih prizadevanjih podjetij menijo, da je temu vzrok tudi neracionalno izkoriščanje razmeroma majhnega števila vagonov, ki imajo posebne hladilne in druge naprave za prevoz sočevja in podobnega. Ko so letos kupovali paprike v Makedoniji — pravijo — niso mogli dobiti zadostnega števila, oziroma so jih dobili le zanjane, ko pa so naročili mandlje, ki zanje ne prevozimo ni potrebna »negaz«, je železnica poslala vagone serije 123, ki so bili stiki, tesnejši in je bila železnica za večje pošiljke vnaprejšnje obveščena.

IZNENADA: POSLJITE 100 VAGONOV

Na Generalni direkciji Jngoslovan-skih železnic menijo, da predvsem v tem tisti vzrok za letosnje nerednosti da bi tovrstnem prometu in dodajajo da bi železi boljše in tesnejše stikov z Zvezno trgovsko zbornico. Sodelovanje je bilo izjemno slabo kot v minulih letih, ko so bili stiki tesnejši in je bila železnica za večje pošiljke vnaprejšnje obveščena.

ZELEZNICA NE POZNA PRAZNIKOV IN NEDELJ

Posebno vprašanje, ki nanj opozarjajo železnice, je tudi iztovarjanje ob sobotah dopoldne in nedeljah. Številna podjetja namreč zaradi neurejenega izpraznjenja pletevanja nadurijo t. m. iztovarjanje ob nedeljah in dopoldnih — kar pomeni gleda na tolikšno potrebo po vagonih prave anarhijo. Tako se ostre konice pojavljajo sred tedna, zlasti če ob petkih ob koncu tedna potreba pade, oziroma ostajajo prosti le tisti vagoni, ki jih iztovarjajo v naših železnicah in podjetja s pokvarljivim blagom (od 1500 vagonov v Sloveniji iztovarjajo ob sobotah in nedeljah) kot 600-700 vagonov! Naši železnicearji zato svetujejo, naj bi vsa podjetja uredila vse potrebno v pristojnih organi, da bi lahko iztovarjalo tudi ob sobotah in nedeljah, ter če je ne morejo tudi poneti. Železnici bi tako omogočili, da bi ob pravočasni naročitvi smotno pripravila potrebni vozi in lokomotivski park.

10.000 NOVIH VAGONOV

Res je sicer, da si bo železnica nabavila 10.000 vagonov in da bo že prihodnje leto 1956 vsem v prometu. Res je tudi, da so v tem letu domače tovarne in železniške delavnice popravile nad 10.000 vagonov, kar bo v našem prometu gotovo opaziti. Toda to še ne pomeni, da lahko podjetja le čakajo in strajajo jezo. Napore za boljši promet je treba koordinirati. Ne smemo namreč pozabiti, da so ob sedanjih slabih pogojih odpadki prenekaletni opozarjali na nove in nove potrebe, ki sedaj ne morejo do veljave.

(Tanjug)

S KONFERENCE ZK V TOVARNI NOGAVIC V POLZELI

Komunisti morajo aktivno sodelovati v organih družbenega upravljanja

Organizacija ZK v tovarni nogavic v Polzeli je v zadnjih letih preživljala hude preizkušnje. Podjetje je bilo neurejeno, notranje razmere so bile vse prej kot zadovoljive. Nepravilnosti s strani odgovornih ljudi — tudi članov ZK — so bile na dnevnem redu. Tudi med člani ZK ni bilo zaupanja. Treba je bilo odločno ukrepati, da so rešili podjetje in organizacijo. Število 17 izključenih komunistov pove dovolj nazorno, da so delali radikalno. V dveh letih so sprejeli le enega novega člana, ker sami niso hoteli pritegovati novih članov in je bilo to takrat tudi oteženo zaradi nepravilnosti, ki so jih povzročali nekateri vidnejši komunisti v podjetju. Organizacija se je izčistila in utrdila, po njeni zaslugi in prizadevanju so uredili tudi razmere v podjetju, ki je prav v zadnjih letih lepo napredovalo. Kolektiv je postal dober, delavsko upravljanje dobiva vedno trdnjše osnove.

Skupno s sindikalno organizacijo so si komunisti prizadevali za višjo storilnost in tudi uspehi, česar ima tovarna že dokaj zastarele stroje (nabavili so jih leta 1926, pa so bili že teokrat precej izrabljeni).

Obseg proizvodnje v letu 1956 v višini 3 milijone parov nogavic je v odnosu na lansko leto za 4 odstotke višji in daje 608 milijonov bruto produkta. Polletni proizvodni plan so izpolnili 41,4 odstotno po količini in 38,9% po vrednosti. Da niso dosegli plana, so krivi predvsem objektivni razlogi.

V juniju so po temeljitnem pregledu dotedanjih normativov le-te povečali za povprečno 25%. Hkrati so odprstili odvisno delovno silo, s čimer so povečali disciplino in delovno storilnost. Podjetje je 1. januarja letos zaposlovalo 520 delavcev in nameščenec, konec septembra pa le še 480. Navzlic temu zmanjšanju števila delovne sile dosega podjetje boljše proizvodne uspehe. Dnevna proizvodnja obeh pletilnic je bila v prvem polletju pred notranjo organizacijo 9800 parov nogavic, sedaj pa je povprečno 13.500 parov, to se pravi, da se

je povečala za 37%. Res pa je, da tudi sedaj še ne dosega storilnosti izpred vojne.

V razpravi o tem vprašanju so komunisti navajali več vzrokov za to. Osnovni vzrok so zastareli stroji, ki so v celoti že 82% amortizacijsko odpisani. Samo izkušeni mojstri in pletilci v obeh pletilnicah zmorejo tolikšno proizvodnjo ob tako izrabljenih strojih. Sedaj bodo nabavili nekaj novih strojev in izboljšali organizacijo dela. Izpopolnili in precizirali bodo normiranje v vseh oddelkih in sestavili nov premijski pravilnik, ki naj bi vplival stimulativno na znižanje polne lastne cene in znižanje cen proizvodov. Razen tega bodo še okrepili delovno disciplino in odpravili visok odstotek bolniških izostankov z dela, ki se suče sedaj okrog 4% in več, to se pravi, da izostane z dela vsak dan 20 do 25 ljudi. Tudi komunisti so odgovorni za tako lakomiselno izostajanje z dela, saj so s člani delovnega kolektiva premalo razpravljali o tem, koliko škoduje tako izostajanje celotnemu podjetju in vsakemu posamezniku. Izoblikovala se je misel, da bi v podjetju osnovali obratno ambulantno, tako da pacienti ne bi zamujali dosti časa z zdravniškimi pregledi.

Od 480 članov kolektiva je večina (75%) ženska delovna sila. Splošno mnenje na konferenci je bilo, da je treba posvetiti več skrbí delavki-materi. Največ teh opravlja razen dela v tovarni tudi vsa gospodinjstva dela. Pri mnogih družinah sta zaposlena oboje roditelja in tako so majhni otroci šestkrat brez vsakega nadzorstva vseh osem ur, ko sta mati in oče na delo. To prav gotovo kvažno vpliva na delavnost delavke-mater, ki neprestano skrbi in misli na otroka. Lahko bi se mu resnično kaj pripetilo. Večina delavk izkoristi svoj letni dopust za delo doma, torej so brez vsakega počitka. Organizacija ZK se bo skupno z organi upravljanja prizadevala, da bo podjetje gradilo nekaj stanovanjskih hiš in uredilo otroški vrtec v bližini tovarne, da bodo tako razbremenili delavko-mater skrbí za otroka.

Član Centralnega komiteja ZKS Tomo Brejc je v razpravi zlasti poudaril, da samo politično in gospodarsko razgledani komunisti in člani kolektiva lahko uspešno sodelujejo v upravljanju podjetja in tudi v organih družbenega upravljanja v okviru občine. Zato naj bo ena glavnih skrbí organizacije ZK neprestano ideološko in politično izpopolnjevanje njenih članov.

Tov. Brejc je tudi ostro grajal komuniste, da premalo sodelujejo v drugih organizacijah in društvih. V občinskem ljudskem odboru Zalec ni celo nobenega komunističarja iz tovarne v Polzeli, čeprav je to ena pomembnih gospodarskih organizacij v občini. Na ta način ne vplivajo dovolj na gospodarsko politiko in vse družbeno dogajanje v občini.

J. C.

V zvezi z 20-letnico ustanovitve Internacionalnih brigad bo

Beogradu 27. in 28. oktobra letos proslava.

Pozivamo vse bivše jugoslovanske prostovoljce Španske republikanske vojske, da sodelujejo na tej proslavi.

Udeleženci proslave iz notranjosti morajo zadržati vozne karte zaradi povračila stroškov in povratka z isto karto.

Potne stroške, stroške za prenočišče in hrano bo plačalo Zdrženje.

Ostala pojasnila se dobe po prihodu v Beograd na železniški postaji in v pisarni Zdrženja (Centralni dom JLA).

Vsi bivši španski borci, ki se nameravajo udeležiti sestanka v Beogradu, naj se zberejo 25. oktobra ob 18. uri v Domu JLA v Ljubljani. Odhod iz Ljubljane s simphonom ob 20.03.

Tovariši iz Stajerske in Koroške naj čakajo v Zidanem mostu na simphon ob 21.13 in vstopijo v prednji vagon I. razreda.

Odbor za proslavo.

Še ena obsodba Rakosija

Budimpešta, 21. okt. Vodka odredila je množične organizacije CK Partije delovnih ljudi Madžarske Josef Kešel je danes na kongresu sindikata tekstilcev izjavil, da CK »nikakor ne želi, da bi se znova dogajale napake, ki jih je storila partija pod vodstvom Mathiasa Rakosija«. Odločno je treba obsoditi tiste, ki so skrivali za te napake, pred javnostjo pa temeljito in vsestransko razpravljati o nadaljnjem napredku.

Ko je govoril o nadaljnji poti, je Josef Kešel dejal, da je treba »naliti čistega vina«. Izrazil je tudi mnenje, naj ministrski svet čimprej sprejme sklepe o mnogih perečih vprašanjih.

Na univerzi v Szegedinu so ustanovili študentsko organizacijo Meses. Statutoloča, da bo organizacija podpirala in spremljala partijo v izgradnji socializma in da slone njena načela na Marsovih in Leninovih naukih. Skupščina se je udeležil tudi sekretar CK madžarske mladinske organizacije DIS János Gostony. V razpravi so ugotovili, da mladinska organizacija DIS ni bila sposobna, da bi na ustrezen način zagovarjala koristi univerzitetne mladine in da je bilo zaradi tega nujno potrebno ustanoviti izključno študentsko organizacijo.

V razgibani Varšavi

se je plenum CK ZDPP včeraj razgovarjal o referatih Gomulke in Jendrychowskega

(Od našega posebnega dopisnika)

Varšava, 21. okt. VIII. plenum Združene delavske partije Poljske je nadaljeval delo davi že ob 8.30. Plenum zaseda v poslopju predsedstva vlade. Zasedanja se udeležuje približno 150 članov CK.

Kot smo sinoči zvedeli, se je k današnji razpravi prijavilo veliko število govornikov. Kaže, da sta na današnji seji med drugimi govorila Berman in Minc, ki sta bila do nedavnega člana politbiroja ZDPP. Razprava na današnji seji se je največ nanašala na včerajšnji referat, ki ga je imel včeraj Wladislaw Gomulka, kot tudi na referat Stefana Jendrychowskega o osnutku novega petletnega načrta.

Današnja seja je trajala do 13. ure. Na nocojšnji seji bodo, kot sodijo, sprejeli dve resoluciji, eno o političnih, drugo o gospodarskih vprašanjih. V poročilu, ki so ga davi objavili, je rečeno, da je plenum včeraj izvolil komisije, ki naj bi predložile sklepe, vnesle popravke in vskladile besedila osnutkov re-

solucij, ki jih je predložil politbiro Partije.

Prav tako menijo, da bodo na nocojšnji seji izvolili nove člane politbiroja in sekretarje CK Partije.

Ceprev je danes nedelja, je Varšava vsa na nogah. Vse tovarne so pozvale svoje delavce, naj pridejo na delo in tako manifestirajo svojo solidarnost z idejami, ki so prevladale na VIII. plenumu. Varšavske prebivalce je dokaj pomirila vest, da so se čete umaknile na svoje prejšnje položaje.

Današnji varšavski časopisi so izšli z zamudo, bržkone zato, ker so vsi v celoti objavili obširni referat Wladislaw Gomulke. Kot smo že omenili, je bilo objavljeno tudi poročilo, v katerem so bili naštetih diskusanti na včerajšnji seji. Iz poročila je razvidno, da je poročal plenumu o razgovorih med delegacijo Poljske in SZ predsednik državnega sveta Aleksander Zawadzki. Razen tega je bilo objavljeno, da so se razprave udeležili Leon Wucki, Tadeusz Krupynski in Boleslaw Rumynski.

Razen tega so varšavski prebivalci brali v današnjih časnikih tudi včerajšnji članek »Pravda« pod naslovom »Protisocialistični izpadi na straneh poljskega tiska«. Hkrati objavljajo poljski časniki svoje odgovore. V časniku »Życie Warszawy« je napisal odgovor znan publicist Putrament, ki ga je napadla »Pravda«, v »Tribuni Ludu« pa je odgovorila urednica tega časnika Zofija Artymowska. Odgovori so precej ostri in v njih zavračajo napade varšavskega dopisnika moskovske »Pravde«.

VIII. plenum prejema pisma in resolucije iz vse dežele. Sinoči je obiskala udeležence plenuma delegacija varšavskih delavcev in mladine. Sprejeli so jih Gomulka, Cierankiewicz in Zawadzki. Delegacija jim je izročila resolucijo in Gomulka je imel kratek govor, v katerem je poudaril, da v tem trenutku za CK in politbiro Partije ni ničesar važnejšega, kot da ohrani enotnost delavskega razreda Poljske.

Danes popoldne so bila velika zborovanja na univerzi in v varšavski tovarni avtomobilov. Na teh zborovanjih so pozdravili in sprejeli včerajšnji referat Gomulke. Zborovalci so znova zahtevali, naj Gomulka izvolijo za prvega sekretarja Partije. Hkrati so na zborovanjih izjavili, da se ne strinjajo z nekaterimi včerajšnjimi govorniki na VIII. plenumu, ki so obdolžili tako varšavski komite Partije kot njegovega sekretarja Stachewskega, da uveljavljata protisocialistično politiko.

Danes so prav tako objavili komunikne Demokratčne stranke in Združene narodne stranke, ki sodelujeta z ZDPP v Narodni fronti. Obe stanki pozdravljata včerajšnji Gomulkov referat in se zavzemata za »politiko nadaljnje demokratizacije in decentralizacije dežele«.

J. Drasinover

Sovjetski partijski obisk v Pragi

Praga, 21. okt. (AFP). Skupina 13 visokih funkcionarjev KP SZ s sekretarjem CK Aristovom na čelu je prispela v Prago. Poročilo o tem pravi, da je prišla v CSR na povabilo CK KP Českoslovaške, da bi proučila »življenje in delo češkoslovaške partije«. Sovjetsko delegacijo sta na praškem letališču sprejela prvi sekretar CK KP Antonin Novotny in član politbiroja Rudolf Barak.

NOVA POBUDA SZ NA PODROČJU ATOMSKE RAZOROŽITVE

Bulganin predlaga Eisenhowerju opustitev poskusnih eksplozij jedrskih bomb

Moskva, 21. okt. (TASS). Predsednik sovjetske vlade maršal Bulganin je poslal predsedniku ZDA Eisenhowerju spomenico, v kateri izjavlja, da bi bilo glede na to, da doslej ni bilo moč doseči sporazuma, »priporočljivo znova proučiti možnosti, da bi napravili korak naprej v opustitvi atomskega oboroževanja«.

»Videli smo,« pravi Bulganin, »da razprave o mednarodnih vprašanjih v okviru sedanje volilne kampanje v ZDA dostikrat dobivajo obliko polemike. Vendar pa moramo pripomniti, da določene izjave očitno napak razlagajo mirovno politiko Sovjetske zveze. To je, žal, zlasti očitno v izjavah gospoda Dullesa, ki ne okleva niti v neposrednih napadih na Sovjetsko zvezo in njeno zunanjo politiko. Položaja, kakršen je danes, ko svet še zmerom tekmuje v atomskem oboroževanju, ni moč vskladiti s prizadevanjem po nadaljnji ublažitvi mednarodne napetosti in odstranitvi strahu pred atomsko vojno...«

Maršal Bulganin obžaluje, da »vlada ZDA še ne smatra, da bi se mogla pridružiti naporom dru-

gih držav glede prepovedi atomskega orožja in sklenitve ustreznega sporazuma.« Ker vse kaže, da tudi v bližnji prihodnosti ne bo dosežen takšen sporazum, Bulganin priporoča, naj bi sedaj sklenili sporazum vsaj o prvem koraku k ureditvi vprašanja o atomskem orožju, to je, da bi prepovedali poskuse z atomskimi in vodikovimi bombami.

V spomenici Bulganin nadalje izraža misel, da ni nobenih težav glede nadzorstva nad izvajanjem takšnega sporazuma, ker je sodobna znanost že tako razvita, da lahko vsako atomsko ali hidrogensko eksplozijo drugod registrirajo. Bulganin pravi, da je presenečen sprito dvomov, ki jih je predsednik Eisenhower izrazil glede tega, ali je SZ pripravljena opustiti poskuse z atom-

Madžarski gostje v Ljubljani in na Gorenjskem

Ljubljana, 21. okt. (Tanjug). Delegacija Partije delovnih ljudi Madžarske s prvim sekretarjem Ernő Gerőjem na čelu, ki je prispela sinoči v Ljubljano, si je danes dopoldne ogledala naše mesto. Delegacijo so spremlja-

ne LRS Miha Marinko je madžarske goste nocoj povabil na večerjo, na katero so prišli tudi Lazar Koliševski, Boris Kraigher, Stane Kavčič, Viktor Avbelj, Vlada Tomšič, Ivan Maček in drugi. Ob tej priložnosti sta si tovariša

Sekretar CK ZKS Miha Marinko in prvi sekretar CK PDLM Ernő Gerő sinoči v villi pod Rožnikom

Li Lazar Koliševski, Stane Kavčič, Vlado Krivic in Janez Hribar. Gostje so nato odpotovali na Gorenjsko. Ustavili so se v Dragi pri Begunjah, kjer so bili na grobovih talcev in na Bledu.

Po kosilu v villi »Bled« so si ogledali Bled in njegovo okolico. Zvečer so se vrnili v Ljubljano. Predsednik Ljudske skupščine Lazar Koliševski.

Miha Marinko in Ernő Gerő izmenjala zdravila.

Zvečer ob 23. se je delegacija Partije delovnih ljudi Madžarske odpeljala iz Ljubljane proti Osijeku. Na postaji so jo pozdravili naši državni in partijski voditelji. Z njo je odpotoval tudi član Izvršnega komiteja CK ZKJ Lazar Koliševski.

ROMUNSKI VLADNI IN PARTIJSKI GOSTJE V BEOGRADU

Danes razgovori

(Nadaljevanje s 1. strani)

stične preobrazbe, enoten v tistem, kar je bistveno, v različnih deželah različne oblike, kakršne so pač posebne konkretnih pogojev, naša Partija obogateva lastne izkušnje, ko povzema nauk iz bogatih izkušenj Komunistične partije SZ in partij dežel, ki grade socializem.

Tovariši, prišli smo k vam kot prijatelji k prijateljem v trdnem prepričanju, da bo obisk delegacije Delavske partije Rumunije in vlade LR Rumunije v Jugoslaviji nov pomemben prispevek k utrditvi prijateljstva med našima dvema deželama.

Dovolite mi, da dvignem čašo za nenehen napredek FLR Jugos-

slavije, za popoln uspeh jugoslovanskih narodov v socialistični izgradnji, za Centralni komitej ZK Jugoslavije in za vladno FLR Jugoslavije, za zdravje tovariša Josipa Broza Tita in ostalih jugoslovanskih voditeljev, za večno, neuničljivo prijateljstvo in bratsko sodelovanje med romunskim in jugoslovanskimi narodi.

V Novem Beogradu

Popoldne so bili gostje na sprejemu po mestu. Odpeljali so se čez trg Dimitrija Tucovića in po Bulvaru Revolucije. Pred »Metropolom«, ki ga še gradijo, so se zanimali, kako potekajo dela. Na Trgu Marxa in Engelsa so jim pojasnili, kako nameravajo preurediti ta trg. Bili so tudi v Novem Beogradu. Potem so se pripeljali po ulici Kneza Mihajla na Terazije, od onod pa vrnili na Dedinje.

Jutri dopoldne se bodo začeli v Belem dvoru uradni razgovori med vladnimi delegacijama Rumunije in Jugoslavije. Rumunska delegacija bo vodil član prezidija Velike ljudske skupščine Georgiu Dej, jugoslovansko pa predsednik FLR Josip Broz Tito. Razgovori obeh delegacij se bodo nadaljevali tudi v terek dopoldne, potem pa jih bodo prekinili, dokler bo rumunska delegacija potovala po Jugoslaviji. Po programu se bo rumunska delegacija ustavila tudi na Brionih, kjer se bodo razgovori predstavnikov obeh dežel nadaljevali in zaključili z objavo skupnega poročila.

Člani rumunske vladne in partijske delegacije si bodo jutri popoldne ogledali Institut za jedrske znanosti »Boris Kidrič« v Vinči, zvečer pa bodo prisostvovali slavnostni predstavi v Narodnem gledališču na Trgu republike.

Libanonski spor z iraško petrolejsko družbo

Kairo, 21. okt. (Tanjug). Stavka 2000 delavcev iraške petrolejske družbe v Libanonu se je zaključila, potem ko so objavili poročilo o načelnem sporazumu, ki sta ga dosegla Libanon in družba glede plačevanja davkov za tranzit nafte. Stavka se je začela, ker je družba odpustila z dela 130 delavcev in hotela s tem pritisniti na libanonsko vladno, da bi ta opustila svojo zahtevo po večjih davkih, ki naj bi jih plačevala družba. Hkrati je družba sklenila zgraditi nov naftovod od Homsa do Banijasa v Siriji, ne pa do Tripolisa v Libanonu.

Poučeni krogi pravijo, da se je libanonski vladi posrečilo doseči načelni sporazum o večjih davkih na nafto, napeljavano skozi Libanon. Podrobnosti pa bodo določili na pogajanjih, ki se bodo v kratkem začela.

Dó nasprotij je prišlo že pred nekaj meseci, ko je libanonska vlada zahtevala, naj plačuje iraška petrolejska družba večje pristojbine za naftovode. Družba je to zahtevo zavrnila, nato pa je v začetku oktobra sklenila, da njen novi naftovod ne bo speljal skozi Libanon, temveč skozi Sirijo. Hkrati je sporočila, da namerava znova uporabljati naftovod, ki peče preko iraškega in jordanjskega ozemlja do Haife v Izraelu. Družba je prav tako zagrozila Siriji in Libanonu, ki zagovarjata enotno petrolejsko politiko, da bo zgradila nove naftovode prek Iraka in Turčije do Aleksandrije, s čimer bi bila Sirija in Libanon ob pomembna sredstva. Tu sodijo, da se je vse to godilo s privolitvijo iraške vlade. Kot je znano, je imel iraški ministrski predsednik Nuri Said daljše razgovore o tem vprašanju s kmetijskim mi-

nistrom Pasasijem. Iraški veleposlanik v Kairu pa je demantiiral vesti, da bi gradila družba sporazumno z Irakom nove naftovode.

Z vprašanjem politike velikih petrolejskih družb se arabske vlade že dal časa resno ukvarjajo. Zato si v okviru Arabske lige in zunaj nje prizadevajo uveljaviti enotno politiko do družb z namenom, da bi bile zahteve in stališče do družb v vseh arabskih državah enake. Predlagali so tudi, naj bi ustanovili odbor arabskih dežel, ki bi bil pooblaščen, da bi se v njih imenu pogajal s posameznimi družbami, ko bi bilo to potrebno. Menijo, da se bodo v kratkem začela pogajanja med arabskimi vladami o tem vprašanju.

Naser predlaga

konferenco ministrskih predsednikov za ureditev sueskega vprašanja

Kairo, 21. okt. (AFP). V razgovoru z dopisnikom Hearstove skupine ameriških časnikov je egiptski predsednik Naser izrazil pripravljenost, da bi sam odpotoval v Ženevo in se s predsedniki vlad zainteresiranih dežel razgovarjal o Suez, »kolikor bi namreč bili razgovori, ki bi se jih udeležili predsedniki vlad, ugodnejši«. Naser je dejal, da bo Egipt v Ženevi sprožil »odločne predloge«, in kategorično zavrnil pogajanja z Združenjem uporabnikov Sueskega prekopa, ki so ga ustanovili na pobudo zahodnih držav. »Vztrajanje pri zahtevi, da je treba plačevati pristojbine za prehod skozi prekop temu Zdru-

ženju, pomeni sovražno dejanje proti Egiptu,« je izjavil predsednik egiptске republike.

Naser je izrazil prepričanje, da je s sklepom Varnostnega sveta o Suez storjen korak naprej. »Zdaj z zaupanjem pričakujemo,« je pripomnil predsednik Naser, »da bodo pogajanja s Francijo in Veliko Britanijo privedla do prijateljske in miroljubne ureditve sueskega vprašanja.« Predsednik Naser je tudi dejal, da ne verjame, da bi ugneli priti do »prisilne ureditve sueskega spora, ker bi takšno ravnanje pomenilo vojno. Egipt želi sodelovati z vsemi deželami, vključno s SZ in z ZDA.

Z VSEH STRANI SVETA

ZDA
KAMPANJA PROTI ATOMSKIM POSKUSOM

Los Angeles, 21. okt. (AFP). Demokratiški kandidat za podpredsednika ZDA senator Estes Kefauver je včeraj v predvolilnem govoru izjavil, da bo naraščajoče radioaktivno žarčenje, ki nastaja po eksplozijah vodikovih bomb, pomenilo »samomor« človeštva. Demokratiški kandidat za predsednika ZDA Adlai Stevenson je že prej izjavil, da bo zahteval, če bo izvoljen, naj takoj opusti poskuse z atomskimi in jedrskim orožjem.

SOVJETSKI VOLILNI OPAZOVALCI

Washington, 21. oktobra. (Reuter). Znanje ministrstvo je objavilo, da bodo prispeli v New York trije sovjetski opazovalci, ki bodo prisostvovali govorom predsednika Eisenhowerja in demokratiškega predsedniškega kandidata Stevena v volilni kampanji. Zunanje ministrstvo bo določilo program potovanja sovjetskih opazovalcev po ZDA po njihovi želji. Sovjetski opazovalci so ljudski poslanci vrhovnega sovjeta Solovjev, član uredništva »Izvestij« Kudrjavcev in član Sovjetske akademije znanosti Rubinstein.

IZRAEL

INCIDENT V NEGEVU
Jerusalem, 21. okt. (AFP). Blizu Nizave v Negevu sta dva izraelska vojaška avtomobila zavozila na mine, ki so

jih po trditvah predstavnika izraelske armade položili Egipčani. Pri tem je bilo ranjenih 21 izraelskih vojakov, trije pa so bili ubiti.

JAPONSKA

AMERIČANI ODPUSČAJO
Tokio, 21. okt. (Reuter). Ameriške vojaške oblasti so objavile, da bodo odpustili z dela 900 japonskih delavcev, ki so zaposleni v ameriskem vojaškem oporišču Tačikava blizu Tokia. Ta ukrep naj bi ne bil v zvezi z nedavnimi neredi, ki so nastali sprito zaplenbe zemljišč japonskih kmetov. Ta zemljišča so rekvirirani, da bi razširili in povečali letališče Tačikava. Delavce nameravajo odpustiti, kakor pravijo, da bi zmanjšali izdatke za vzdrževanje oporišča.

MADŽARSKA
TEDEN JUGOSLOVANSKEGA FILMA

Budimpešta, 21. okt. V začetku novembra bodo priredili na Madžarskem teden jugoslovanskega filma. Priказovali bodo filme »Krvava pot«, »Ne obračaj se, sinko« in »Slab denar«.

BOLGARIJA
RAZVOJ ZUNANJE TRGOVINE

Sofija, 21. okt. V letošnjem prvem polletju se je zunanja trgovina Bolgarije povečala v primeru z enakimi letinskimi obdobjem za 59%. V tem času se je trgovinska menjava blaga med Bolgarijo

in Francijo povečala za 3-krat, z Belgijo 2-krat, z Grčijo pa 4-krat.

Letos je Bolgarija sklenila trgovinske pogodbe z Norveško, Indijo, Iranom, Burmo, Ceylonom in Egiptom, obnovila pa je trgovinske pogodbe z Zahodno Nemčijo, Avstrijo, Francijo, Finsko in Izraelom.

IRAČ
IRAČKI NAČELNIK LIBIJSKEGA GENERALNEGA ŠTABA

Bagdad, 21. okt. (Reuter). Vlada je privolila, da gre polkovnik Mahmud Sakir, višji častnik iraškega generalnega štaba, v Libijo, kjer naj bi na pobudo libijske vlade prevzel posle načelnika generalnega štaba libijskih oboroženih sil, namesto iraškega polkovnika Al Nadimija, ki je zdaj na zdravljenju v Londonu.

Hatojama v Parizu

Pariz, 21. okt. (AFP). Japonski ministrski predsednik Hatojama je danes prispel iz Stockholma v Pariz na uradni obisk, ki bo trajal dva dni. Skupaj s predsednikom vlade so prispeli tudi ostali člani japonske delegacije, ki se je v Moskvi pogajala o upostavitvi normalnih odnosov med Japonijo in SZ.

Hud sen barbe MARKA

Zgodba o praznem kozarcu barbe Marka ni le zgodba o ostarelem, malce zapitem ribiču iz manjšega kraja ob jadranski obali, saj bi lahko poročali na primer

- O PREPLAHU ZARADI RIBICEV — »PIRATOV«
- O VSAKDNJEM BOJU NASIH RIBICEV ZA MAJHEN KOŠČEK KRUKA, NAMESTO DA BI SEGLI PO VEČJEM
- O RAZBURJLJIVIH PREGONIH RIBICEV, KI UJAMEJO NA VSAKO LADJO PO DESET, PETNAJST IN DVAJSET VAGONOV RIB V SEZONI
- O UKREPIH ZA OBVAROVANJE OZKIH INTERESOV, KI SO PRINESLI ŠKODO SKUPNOSTI
- O ZALOSTNI RESNICI, DA JE TUDI PRI NAS, KO GRADIMO SOCIALIZEM, MOGOČ NEKAKSEN LUDIZEM, TO JE BOJ PROTI UVAJANJU SODOBNEJSIH PROIZVADALNIH SREDSTEV

Barba Marko je spil na račun popoldneva, ko je prvi ugledal neznan ribiči ladij, prenekateri kozarček. Tudi tisti dan se je, komaj je odzvonilo poldne, odpravil spat in ker je bila senca za praznima sodoma v pristanišču menda najbližja, se ni trudil delj. Cepico si je potisnil na oči, in ko je spal svoje spanje pravičnega, ga niso motili niti pri-

Lov z vršami — nekakšnimi mišnicami je močno razširjen vzdolž naše obale. Ribiči, ki ga vidimo na sliki, kako privezuje male ribe za vabo v vrše, so letošnje poletje slikali vsi domači in tuji fotamatetji, ki so hodili tam mimo

peka, ne kriki galebov in otročaje, ki so se podili okrog. Pozneje je sicer pripovedoval, da tako hudega sna že dolgo ni imel. Toda to si je najbrž izmislil, da bi se poudaril svojo zaslug pred razburjenimi ribiči. Možno pa je, da se mu je res sanjalo, kako se z barbo Tonijem (barba Toni se je kakih deset let pred drugo svetovno vojno — kot se ljudje še danes spominjajo — vrnil v svoj rodni kraj s petimi koečki in nekaj prihranjenimi tisočaki) vrača s polnimi žepi denarja iz Kalifornije in so mu ves čas za petami tatovi, ki ga hočejo oropati za edino bogastvo.

Tisti čas so bili namreč v mnogih ribiških krajih vzdolž obale že nekaj mesecev sem razburjeni zaradi novic, da so nekje v Istri začeli loviti ribe namesto s ferali z velikimi električnimi svetilkami, ki jih napajajo agregati. Raznesli so se glasovi, da so ribiške ladje, ki so imele take svetilke, ujele vsaka po več kot deset vagonov rib. Bilo je tudi slišati, da se tiste ladje, ker so opremljene z radijskimi oddajniki in sprejemniki postajami, v najkrajšem času pojavijo tam, kjer so ribje jate, ter potem tebi nič meni nič — vržejo mreže.

Cepprav so bili v kraju, kjer živi barba Marko, tudi taki, ki niso verjeli tem novicam, češ »ničče ne more ujeti več kot mi, ker je rib vedno manj«, so se vendar strinjali, da bodo ribiče, ki imajo agregate in električne svetilke na svojih ladjah, preganili, kakor hitro bi se pojavili. Za nič na svetu ne bi žrebali z njimi za »pošte« — to je mesta, ki si jih z žrebom določijo, preden odidnejo na lov.

»Morje nam bodo izropale« so govorili ribiči v gostinah, kadar so slišali o novem velikem ulovu tistih, ki imajo agregate. »Iztrebili bodo ribo,« so kričali po prvem kozarčku. Po drugem pa so že vedeli povedati, da se tam, kjer enkrat svetijo z agregatom, ribe nikoli več ne pojavijo.

Razburjenje je raslo v sorazmerju z velikimi količinami rib, ki so jih lovili ribiči, opremljeni z modernimi sredstvi, in v obratnem z njihovim majhnim ulovom.

Barba Marko sam sicer že dolgo ni hodil na lov, ker ga niso imeli kaj porabiti. Zapisal se je bil in onemogel, tako da je vezal le ladje na molo in pomagal pri iztovarjanju plena. Toda nevarnost je čutil kakor drugi ali pa

še bolj, saj je vneto raznašal govorice o ribičih — roparjih.

»Nekaj me je klicalo,« je pripovedoval pozneje, »naj odprem oči in preženem tatove. Premetaval sem se in mučil v snu in nazadnje mi je uspelo. Tedaj pa sem zagledal dve ribiški ladiji, ki ju še nikoli nisem videl. Takoj sem vse razumel in hitel po vas.«

Se preden sta ladiji pristali, je prišlo na molo polno ljudi. Pomagali so sicer, ko sta vrgli vrvi, toda potem so takoj začeli razburjeno spraševati, kdo so, kaj počno in kje mislijo loviti. Oni so jim povedali, da so iz severne Istre, da imajo agregate in da so na sledi večjim jatam plave ribe. Po njihovem bi se morala ponoči pojaviti ta riba v velikih količinah v bližnjih krajih ob obali.

»Toda tu ne boste vrgli mreže,« so jim klicali. »Mi bomo sami lovili, saj je to naša pravica. Po zakonu nimate pravice loviti v našem morju.«

»Prav,« so odgovarjali oni z neznanih ribiških ladij. »Bomo pa šli malo delj.«

Ko so se naslednje jutro vračali v pristanišče, so tuje ribiče čakali kamioni. Domači so že davno končali z iztovarjanjem, ko so s »tujih« ladij še vedno nosili zaboje z ribami na kamione, ki so jih pozvali ponoči po radiu iz Isole. Nazadnje so vrgli na kamione še mreže, ki jo je ponoči raztrgal delfin, in odnesli na eno izmed ladij novo, ki so jo pripe-

Biti skromen je, kot pravimo, lepa lastnost. Ribiču, ki ga vidimo na sliki, bo pet rib res zadostovalo za skromno večerjo. Toda zakaj jih ne bi naložil več?

Kako se je moglo zgoditi, da so potem nekateri občinski in celo okrajni odbori naselili takim govoricam, pove najlepši primer, ki si ga je zapisal ob priložnosti neki novinar v svojo beležnico. Zvedel je bil za razburjenje vzdolž vse obale, pa je šel povprašat za mnenje direktorja nekake večjega ribiškega podjetja. Direktor V, se je namreč približno pred dvajsetimi leti zelo izkazal v boju za lov z novimi, sodobnejšimi sredstvi. Ribiči so dotlej lovili z majhnimi mrežami — potegačami, vojgami in šputenjačami — kakor njihovi očete, dedje in pradedje. Ulov je bil majhen in prebivali so se naprej kakor njihovi predniki: s skromnim obrokom in kozarcem vina.

Frane V. je bil tedaj mlad in srce ga je bolelo, ko je gledal tisto revščino. Zato se je z veliko vnemo vrgel v boj, da bi oblasti dovolile uporabo velikih mrež — plivaric, ki je z eno ulovilo dvajset ljudi toliko kot prej z dvajsetimi mrežami sto ribičev. Boj ni bil lahak: ljudje, ki so se oklepali starih mrež in starega načina lova, so vedeli povedati, da bodo s plivaricami iztrebili morje, da bodo ob zaslužek in kruh. Pritiskali so na poslance in tako so glasovali proti zakonu, ki je dovoljeval tudi uporabo plivaric.

Frane V. tedaj še ni bil direktor. Bil je preprost ribič. Videl pa je napredek. Ko so izbojevali boj in so plivarice začeli z uspehom uvažati vsepovsod, mu je to prineslo velik ugled. Po končani drugi svetovni vojni, ki je v njej sodeloval kot partizan, so mu pa zaradi njegovih naprednih težnj zaupali tudi vodstvo velikega ribiškega podjetja.

Kot direktor je lepo vodil podjetje in ga oskrbel z novimi ladjami in mrežami. Rib pa kljub temu niso mnogo ujeli — kar so pripisovali na račun slabih sezon. Rib je pač zdaj več, zdaj manj in nihče razen znanstvenikov se

še ni ukvarjal, zakaj je temu tako. Toda tudi znanstveniki še ne vedo povedati nič določnejšega kot to, da je rib mnogo — leto dni potem, ko je bilo morje bolj slano kot sicer. Zakaj je bilo bolj slano in kakšni so ciklusi večje slanosti, pa šele raziskujejo.

Direktor V. je tako v prvi slabbi sezoni odredil, da del »njegove« flote prevaža vino, sadje, pa tudi pesek in kamenje z otokov, da bi s tem zaslužkom podjetje krilo izgubo pri ulovu. Zaslužek ni bil majhen. Nasprotno: prevoznništvo je prineslo večje denarce kot ribištvo.

Tako je postalo ribištvo — ribiškemu podjetju — sčasoma postanski posel. Nič čudnega torej ni, da je na vprašanje novinarja, kaj sodi o uporabi električnih svetilk v ribištvu ter prepovedi ulova v razdalji ene ali celo šestih milj od obale — ladjam, ki niso iz določenega področja, odgovoril:

»Rib je vedno manj. Električne svetilke uničujejo ribji zarod.

Kdo še ni občudoval igrivosti delfinov, ko so plavalji ob obali ali okrog ladij? Kadar pa ribiči ugledajo delfina, se jim strdi kri od jeze, saj so se že prenekaterikrat vrnili brez plena, ki jim ga je ugrabil delfin. Moderni ribiči se jih poskušajo ubraniti z mrežami iz umetnih vlaken in harpunami

ŠOLSKA NALOGA

Ko so gojenci Gostinske šole v Ljubljani v začetku septembra letošnjega leta polagali zaključne izpite, so pisali tudi slovensko nalogo, v kateri naj bi izrazili svoja opažanja, dobra in slaba, ki so si jih pridobili na dvo-mesečni praksi v naših restavracijah, hotelih in drugih večjih gostinskih podjetjih, kjer so bili poleti.

Prebirajoč te naloge, dobi človek vtis, da je imela večina praktikantov odprte oči in da se je z vso sposobnostjo svojega pokačila skušala živjeti v razmere, na dan je prišla s predlogi, ki naj bi izboljšali pogoje in sploh okolje, ki naj bi pripomogle, da bi se gost počutil zadovoljnega.

Izpitni so bili končani in tudi počitnice so kmalu minile. Nekdanji gojenci triletne Gostinske šole so postali samostojni ljudje, znašli so se prvikrat v življenju v poklicih.

PRAKSA — ODSKOČNA DESKA ZA NAPAD

Od 73 absolventov Gostinske šole, med katerimi so natakariji, kuharji in drugi, jih je komaj dobra polovica v službah. Mest je sicer dovolj, ni pa pri nekaterih absolventih pripravljenosti, da bi s svojim strokovnim znanjem zadovoljili gosta nekeje pri »Čadu«, »Lovcu« ali kje drugje, kjer je živa potreba po izboljšanju pogojev. Taki lokali so jim premalo, žele si »Slona«, »Uniona« ali »Turista«. Do po-želja ima večina močan odpor.

Del absolventov si že išče v drugih poklicih službo in to po vseh težkih tisočakih, ki so bili dani za njihovo strokovno šolanje.

Kazalo je, da bo absolvent Bogomir Kajin eden izmed najbolj-ših, ki so letos končali Gostinsko šolo. Na poletni praksi v zdravilišču v Dolenjskih Toplicah je pokazal obilo volje, sposobnosti in iznajdljivosti. Na zaključne izpite v Ljubljano se je vrnil z odlično oceno in izjavo uprave zdraviliške restavracije, da so ga pripravljali takoj sprejeti v službo.

Tudi Kajin je pisal na izpitu slovensko nalogo. Zanj je dobil odlični red in kako tudi ne, saj je v nalogi jedrnat prikazal razmere v tamkajšnji restavraciji, njegovo oko je opazilo dobre strani razmer v lokalni in tudi pomanjkljivosti, brez katerih ne gre nikjer. Lepo število pametnih predlogov je nanizal v nalogi in vse je kazalo, ko se bo vrnil v Dolenjske Toplice, da bo močna opora delovnemu kolektivu.

Strokovno izredno sposoben je v začetku zadovoljeval goste, kmalu pa so začele udarjati na dan nove črte njegovega značaja, ki nimajo za gostinstvo dobrih obetov. Zgodilo se je, da je na željo gostov, naj prinese še en liter vina, odgovoril: »Moje delovni čas je potekel. Naročili boste mojemu nasledniku.« Nato je odšel, se preoblekel in ostal v restavraciji še dobro uro. Namesto da bi tiste pomanjkljivosti, ki jih je na praksi

ugotovil, skušal odpraviti s posveti s člani delovnega kolektiva, v sindikatu, je vrgel bojno sekuro direktorju pod nogo. Karoli direktor počne, vse je napak. Ni mu prav, če si servira črno kavo v pisarni, da igra radio, z enim mahom hoče obrniti na glavo vse, kar je dosegel z zdravilskimi kolektiv z direktorjem na čelu, ki nima majhnih zaslug za uspešen razvoj gostinstva na Dolenjskem. Pritožuje se na vse strani, grozi in pobira podpise pri članih delovnega kolektiva proti direktorju.

Od vsega tistega, kar je napisal v slovenski nalogi na izpitu, ni pa še nič storil.

PRI »TURISTU« SO VESELI

V hotel »Turist« je prišel absolvent Dane Rožkar. Tamkaj je tudi praktical. Ze med prakso je pokazal toliko vrlin dobrega strežnika, da so stalni gostje restavracije zaprosili upravo »Turista«, naj ga po praksi sprejmejo v službo. Sedaj je tamkaj, gostom in upravi v veselje in zadovoljstvo. Poleti, ko je še stregel na vrtu, je prišlo do tega, da so se gostje, ko so videli, da je Rožkar menjal rajon, selili za njim. Kamor on — tja oni. Ni samo pri postrežbi tak. Vidi do bro in slabo in če je kaj pomanjkljivega, mu niti zdalec ne pride na misel, da bi pobiral podpise proti direktorju, da se bo pritožil ali pa da bo napisal članke za časopise. Pravi, da se dá v kolektivu vse doseči.

SAP AVTOBUSNO IN TURISTIČNO PODJETJE

SAP-Turist biro LJUBLJANA

Za izboljšanje medkrajevnega prometa in za direktno povezavo Prekmurja z Ljubljano in z morjem vzpostavlja novo avtobusno progo

LJUBLJANA—CELJE—ROGAŠKA SLATINA—PTUJ—ORMOŽ—LJUTOMER—MURSKA SOBOTA

Začetek obratovanja 24. oktobra 1956				
km	15.30	odhod	LJUBLJANA	prihod 9.55
76	17.00	prihod	CELJE	odhod 8.30
	17.05	odhod		prihod 8.25
109	17.55	prihod	ROGAŠKA SLATINA	odhod 7.25
	18.05	odhod		prihod 7.15
149	19.05	prihod	PTUJ	odhod 6.15
	19.15	odhod		prihod 6.10
172	19.45	prihod	ORMOŽ	odhod 5.40
	19.50	odhod		prihod 5.38
191	20.20	prihod	LJUTOMER	odhod 5.05
	20.30	odhod		prihod 4.55
212	20.55	prihod	MURSKA SOBOTA	odhod 4.30
				prihod 4.30

Poleg omenjenih glavnih postaj so še pogojne postaje: Domžale, Trojane, Vransko, Zalec, Store, Sentjur, Smarje pri Jelsah, Rogatec, Hajdina, Majšperk, Moškanjec, Vel. Nedelja, Jeruzalem in Veržej.

Vozna cena do Murške Sobote je 950 dinarjev. Dolžina proge 212 km v eno smer.

Po prihodu v Ljubljano ima avtobus ob 10.15 zvezo s Koprom, Portorožem in Piranom, in od 11. do 15. ure pa zvezo z vsemi drugimi kraji Slovenije: Bledom, Bohinjem, Kranjsko goro, Planico, Jezerskim, Gorico, Idrijo, Novim mestom itd.

Proga obratuje vsak dan.

Avtobusi so pozimi ogrevani in je potnikom zagotovljen soliden prevoz.

Zelo ugodna direktna zveza z Rogaško Slatino.

Potniki, poslužite se solidnih avtobusnih zvez po vsej Sloveniji, ki jih vzdržuje avtobusno in turistično podjetje SAP — Turist biro, Ljubljana.

4068

Ce bomo uporabljali na Jadranu agregate, potem se bomo lepega dne znašli brez rib. Zato bi bilo treba predpisati število sveč za ribiške luči in število mrež pri lovu plave ribe, za kočarenje pa predpisati velikost ribiških ladij in motorji, ki jo imajo lahko radijski motorji — ali pa morje razjonizirati.

Skratka — zagovarjal je prav tisto, pri čemer so nekdo vztrajali njegovi nasprotniki, ko se je boril za uvajanje plivaric: pote-

goval se je za staro in branil preživel. Nekakšen ludizem v ribiški proizvodnji. Zaradi ozkih interesov, ki so mu zastirali pogled...

Jeza in srd na ribiče, ki so lovili z električnimi svetilkami, uvajali v ribištvo nove metode in razmišljali o lovu na visokem morju, je bila vedno večja. Namesto da bi jih posnemali, so iskali ribiči, ribiške zadruge pa tudi nekatera večja ribiška podjetja zaslabo pri ljudskih odborih. Zal so le-ti tu in tam samopoljno prirožili pooblastila, ki jih imajo po zastarelem zakonu in zagrožili ribičem z električnimi svetilkami tudi s silo.

Nekajkrat so jo celo uporabili. In kar je najbolj žalostno: to se je zgodilo prav tedaj, ko so bile ribje jate izredno velike in jih ne bi bilo moč poloviti niti z veliko ribiško floto. Tako so ribe seveda odplavale za tokom naprej in ribiči v Gradežu, v sosedni Italiji so jih srečni pričakali s svojimi mrežami. Ze dolgo niso pomnili takega lova, kot so ga imeli tedaj.

Barba Marko zdaj že nekaj dni ni spil niti kozarčka. Ljudje v njegovem kraju so sicer razburjeni, bolj kot so bili kdaj prej, toda razburjenje je drugačno.

Pred dnevi se je namreč vrnil iz Isole, kjer je bilo posvetovanje ribičev, eden izmed delegatov, ki je povedal, da je treba začeti drugače:

»Neumno bi bilo, če bi lovili vedno na enak način. Na posvetovanju so ljudje, ki nekaj vedo, rekli, da plavi sij, ki ga imajo električne luči, prodre mnogo globlje v morje kot rumeni, ki ga imajo potrolejke. Zato je njihov ulov večji. Morali si, bomo pa kupiti agregate. Najprej enega in potem še enega.«

»Toda drugih ne bomo pustili loviti v našem rajonu, kajne?«, so vpraševali ribiči.

»Zakaj pa ne,« jim je odvrnil delegat. »Morje naj bo svobodno. Tudi mi pojdemo loviti drugam in šli bomo iskat ribo tudi tja, kamor ni naše očete nikoli zaneslo. Namesto da bi živetarili ob nizkih plačah, bomo plačevali raje po storilnosti, kot so si uredili tisti z električnimi svetilkami.«

Zdaj razpravljajo v malem kraju, kjer je doma barba Marko, samo še o tem in ponavljajo besede delegata tako prepričljivo, kot da so zrasle na njegovem zelniku. So ali niso — to navsezadnje ni važno. Glavno je pač, da jim začenjajo verjeti.

Pozabljenemu barbi Marku pa bo najbrž še nekaj časa hudo. In znabiti bo uvajanje novega hudo in huje zadelo še marsikateraga, ki si sedaj išče zaslužka pri privatnikih — ali pa v tistih združgah, ki ne vidijo delj kot pedeni pred nosom. To je pač trpka stran vsakega napredka.

Toda že jutri, ko bo prvikrat pristala v domačem zalivu z agregatom in električno svetilko opremljena ladja, polna ulovljenih rib, in jo bo barba Marko — naj mu bo dolgo dano živeti — privezal na molo, že jutri se bo vrnilo zadovoljstvo v mali zaliv. Pred barbo Markom pa bo stal — čeprav ga ne more videti — kar naprej poln kozarec.

J. B. SASO LOVSIN

Trbovlje

Zamujeno - težko nadomestiti

Ob analizi izpolnjevanja družbenega plana

Ko je občinski ljudski odbor na svoji zadnji seji razpravljal o izpolnjevanju družbenega plana v zagorski komuni, je ugotovil, da sicer nekatera podjetja enakomerno in prav zadovoljivo izpolnjujejo svoje proizvodne naloge, medtem ko so pa nekatera podjetja v tolikšni zamudi, da s tem odločilno vplivajo na razmeroma nizke odstotke izpolnjevanja družbenega plana. Do konca septembra so podjetja v občini izpolnila komaj do 60% celotnega družbenega plana. Medtem ko za nekatera podjetja ni bojazni, da bi do konca leta ne izpolnili določenih nalog, pa vse kaže, da nekaj podjetij zamujeno ne bo več moglo nadomestiti. V teh podjetjih bo sicer posebna občinska komisija podrobneje proučila vzroke, vendar pa s tem položaja v razmeroma kratkem času do konca leta ne bo mogoče bistveneje popraviti.

Svet za gospodarstvo je že poleti vsa podjetja, ki so šibkeje izpolnjevali proizvodne naloge, opozoril na razne pomakljivosti, zlasti na premiranje, uvedbo norm itd. Vzlic temu pa je v podjetjih ostalo vse pri starem, ne da bi boljše uredila svoje delo in poskrbeli za večjo delovno produktivnost. Ob polletju se je celo pokazalo, da je nekaj podjetij, ki izkazujejo izgubo, kot n. pr. rudniška restavracija, ki se že od lani ne more izkupati iz težav in za katero je občinski ljudski odbor sedaj sprejel sklep o prisilni likvidaciji. Podobne težave imajo tudi v krojaško-šivilski delavnici in pleskarskem podjetju. Analiza o izpolnjevanju družbenega plana pa kaže, da se je močno popravilo poslovanje trgovskih podjetij, a tudi kmetijske zadruge so se boljše uveljavile s svojo dejavnostjo, zlasti zadruge na Čemšeniku, ki je začela vzorno skrbeti za odkup in pospeševanje kmetijstva.

Težave pri izpolnjevanju družbenega plana se kajpada po svoje kažejo tudi v realizaciji občinskega proračuna, ko zavirajo

rednejši dotok proračunskih sredstev. Z izterjavo zaostalih davčnih obveznosti se bo položaj sicer nekoliko izboljšal, vsekakor pa ne toliko, da bi mogli v celoti realizirati predvideni občinski proračun.

Teden občinskega praznovanja v Brežicah

Za letošnje tretje praznovanje občinskega praznika v Brežicah je poseben prireditveni odbor pripravil bogat spored, ki se bo odvijal ves teden do 28. oktobra. Ko slavi občina svoje praznični dan, v tem tednu prireditve ne bodo osredotočene samo na Brežice, ampak bodo po raznih krajih občine primerne proslave, na katerih bodo zvesti sodelovali prosvetni društva. Zvečer pred občinskimi dnevi bo v novostopni sodelovalna prosvetna društva. Zvečer pred občinskimi dnevi bo v novostopni sodelovalna prosvetna društva. Zvečer pred občinskimi dnevi bo v novostopni sodelovalna prosvetna društva.

Ob občinskem prazniku naštetih je bilo 12.000 ljudi. Med njimi je bilo 12.000 ljudi. Med njimi je bilo 12.000 ljudi. Med njimi je bilo 12.000 ljudi.

Družbeno soodločanje pri izbiri filmov

V zvezi s temeljnim zakonom o filmu je krajinski ljudski odbor Trbovlje izdal odlok, po katerem mora imeti vsako filmsko podjetje v območju kraja prireditveni svet, ki bo odgovoren za vse, kar se bo odvijalo v okviru programa predvajanja filmov. O tem važnem vprašanju so doslej samostojno odločali sami direktorji kinopodjetij in so zato bili tudi več ali manj sami odgovorni za izbiro in predvajanje filmov. Način imenovanja svetov in njihov sestav bodo določili občinski ljudski odbori s posebnimi odloki. Dva do tri, vključno vodjo kino lokom. Dva do tri, vključno vodjo kino lokom. Dva do tri, vključno vodjo kino lokom.

SKOZI MARIBOR V ZADNJIH DNEH

Po večjih mariborskih podjetjih (v Mariboru je malo majhnih tovarn) so se dne priredili sestanke osnovnih organizacij Zveze komunistov. Sestanki so pokazali marsikaj, kar je v prid proizvodnji v podjetjih, pa tudi mnogo napak. Ugotovitev, da so organizacije idejno šibke, da se komunisti še niso znašli v spremenjenih pogojih političnega dela po VI. kongresu, je našla svoje potrditve tudi v razpravah. Marsikje so se le s dotikali problemov, neizrazito razčlenjevali pojave in parvalno ocenjevali dolžnosti in naloge članov osnovnih organizacij. Bržkone bodo morale organizacije po tovarnah v prihodnje prireditelj pogostje skupne sestanke, da bi tako pravilne odredile naloge komunistov in se izognile nekoristnemu in nenačrtnemu

Kreditni za sadne nasade in mlekarstvo v Radečah

Na predlog Sveta za kmetijstvo in Sveta za družbeni plan in finance je krajinski ljudski odbor Trbovlje odobril iz svojega investicijskega sklada nekatere nadaljnje kredite za napredek in pospeševanje kmetijstva. Kmetijska zadruga Globoko je dobila 528.000 din kreditov, ki ga bo uporabila v štirih letih, ko bo urejala sadni nasad v izmeri 2,23 ha. K temu kreditu bo še sama ali pa občina vložila 30% lastnih sredstev. Kmetijska zadruga Brestanica so odobrili 2.745.000 din, ki jih bo v šestih letih porabila za ureitev 6 ha sadovnjakov, pri čemer bo prav tako vložila 30% lastnih sredstev. Za začetek gradnje nove mlekarne v Radečah je kraj odobril 4 milijone kreditov, sama občina pa bo prispevala 1 milijon. Zadruga povsevala Bošnjak-Sevnica je dobila 2.727.000 din kreditov, ki ga bo še letos porabila za adaptacijo dveh hlevov in ureitev gnojilnih jam. Iz lastnih sredstev pa bodo prispevali v to investicijo 681.000 din. Kmetijska zadruga Bizelsko pa je dobila 1.650.000 din kreditov za nakup kamiona TAM, pri čemer bo sama prispevala prav takšen znesek.

Iz mariborskega okraja

Stroje bodo razdelili po vaseh

Polletni občni zbor Kmetijske zadruge Slovenska Bistrica je prinesel še večjo preusmeritev dejavnosti, kot so jo izvajali že doslej, namreč preusmeritev v pospeševanje proizvodnje in izboljšanje odkupa kmetijskih pridelkov.

Ker je v Slovenski Bistrici dovolj trgovin z manufakturo in ostalim blagom, se je trgovski odsek kmetijske zadruge posvetil preskrbi kraja z živili in preskrbi zadrugarov z gospodarskimi potrebščinami. Trgovino z mešanim blagom bo kmalu ukinil, namesto nje pa odprl trgovino s povrtnino. Predvidevajo, da bi kmetijska zadruga odprla tudi mesnico. Veliko skrb so posvetili tudi odkupu vseh kmetijskih pridelkov, povrtnin in živinorejskih proizvodov. Z ustreznim kakovostjo, ki jo dosegajo s pravilnim sortiranjem in pakiranjem, so si zagotovili odjemalce, saj doslej niso imeli večjih težav pri prodaji.

Kmetijska zadruga posveča mehanizaciji posebno skrb. Potrebo po strojih in njih rentabilnost bo proučeval poseben odbor in predlagal, katere bi kupili. Ker je zadruga razširjena na večjem področju, bodo manjše kmetijske stroje razdelili po vaseh, da bi jih boljše izkoriščali. Stroje bodo imeli na posebnih postajah, kjer si jih bodo kmetje izposojali za določen čas.

Napredni sadjarji so dobili že precej pomoči od zadruge. Tudi prihodnje leto bo zadruga omogočila vsakemu članu, da bo pod določenimi pogoji z njeno podporo izboljšal svoj sadovnjak. Glavni pogoj bo, da se bo strogo ravnal po navodilih strokovnjakov glede skropljenja, gnojenja in drugega. Skropljenje sadnega drevja je že letos zadovoljivo, premalo pa sadjarji cenijo gnojenje.

Pred dvema letoma je zadruga nabavila precej plemenite živine iz Loške doline. Zivinorejski so z njo zadovoljni, ker daje več mleka kot prejšnje krave in ni izbirljiva pri krmi, le za poljska dela ne ustreza preveč, kot menijo posamezniki. Če upoštevamo postopno mehanizacijo kmetijstva, pa to v prihodnosti ne bo posebno pomembno. Doslej so zredili že precej mlade živine take pasme, med njimi tudi štiri bika, ki jih bodo začeli kmalu pripuščati.

Zivinorejo podpira zadruga tudi z odkupom mleka. Sedaj ima dve zbirališči mleka: v Vrhloju in Črešnjem; v Slovenski Bistrici pa je ne potrebujejo, ker

je mnogo delavcev, ki kupujejo mleko brez posredovanja. Za nekatere kraje, kjer se ne izplača vsak dan zbirati mleka zaradi predragega prevoza, pa bo zadruga nabavila posnemalnice.

Razen mnogih gospodarskih nalog, med katerimi bi bilo treba še omeniti veliko skrb za melioracije, gozdove in gozdne ceste, skrbi zadruga tudi za strokovno usposabljanje zadrugarov z raznimi polizskami in predavanji. Za letošnji jesen in zimo pripravljajo predavanja v več krajih, da bi jih lahko poslušali vsi zadrugarji. Mladi zadrugarji pa so se združili v svojem aktivu, kateremu je zbor zadrugarov obljubil več pomoči, kot jo je dobil doslej.

Jesen na mariborskem trgu

Na živilskem trgu v Mariboru napolnijo kmetje in kmetice iz okolice mesta iz oddaljenih krajev zlasti ob sredah in sobotah prodajne mize s svojimi pridelki. Toliko je blaga, da ga prodajalci večkrat zamažajo ponujajo. Videti je, da so se prebivalci v glavnem že preskrbeli z ozemljem. Vsaj s krompirjem. Kako se tudi ne bi, ko pa so jim ga kmetje pripeljali z vozovi kar na dom. Nekateri so morda plačali tu dinar ali dva več kot stane krompir na trgu, a si zato ne belijo las. Krompirja imajo na zalogi in na trg prihajajo le še po blago, ki ga potrebujejo sprati za kuhno.

Gospodinjje povprašujejo največ po zelju in nekoliko tudi po mlečnih izdelkih, jabolkah in kostanjih. Čebulo kupujejo v manjših količinah, morda tudi zato, ker je razmeroma zelo draga. Stanje namreč od 95 do 100 din za kilogram. Na trgu je še vedno mnogo sliv. Ponujajo jih po 30 din za kg. Visoka cena za ta pridelek je najbrž tudi zato, ker so zadruga plačevale slive celo po 32 do 36 din za kg.

Opozorilo dopoldanskega življenja in vrvenja na trgu se zdi, da nekateri prodajalci red in snaga nista posebno mar. Sicer prav gotovo ne bi bilo na tleh toliko nepotrebnih blankov in odpadkov. Na tržnici pravijo, da nenehno skrbijo za snago, zato naj bi jim pri tem nekoliko bolj pomagali tudi prodajalci in potrošniki.

Marsikdo je prebral že vse knjige iz domače knjižnice

V murskosoboškem okraju je 50 knjižnic, ki imajo okoli 50.000 knjig. Tu niso vse štolske, strokovne in študijske knjižnice. Knjige pa niso porazdeljene na posamezne knjižnice enakomerno, temveč imajo nekatere po več tisoč — murskosoboška okoli 12.000, lendavska 8000, ljubljanska 5000, najmanjše pa jih nimajo niti po sto. 15 knjižnic v okraju ima več kot 500 knjig. Le-te so navadno v občinskih središčih in središčih prejšnjih občin.

Komaj je prišlo hladnejše jesensko vreme, je v knjižnicah postalo živahnost. Po knjigah ne posegajo samo delavci in uslužbenci ter dijaki, temveč tudi kmetijski ljudje. Mnogi radi berejo na paši; še več časa pa bodo imeli pozimi. Zato ni čudno, če se nekateri prebivalci prebrali že vse knjige, ki jih ima vsaka knjižnica, in si jih izposojajo tudi v sosednji knjižnici celo v mestni knjižnici. Da bi nekateri bralci lahko nudila več knjig domače knjižnice, izposoja knjižničarji v Murski Soboti in Ljutomeru knjige tudi vaskim knjižnicam.

Največ bralcev ima knjižnica v Murski Soboti in Ljutomeru in sicer vsaka več kot 1000 rednih. Največ pa berejo bralci v Murski Soboti, kjer je prebral vsak v enem letu povprečno po 23 knjig. Zaradi velike izbire knjig je to možno, saj sta povprečno prebrala vsako knjigo le nekaj več kot dva bralca. Največ knjig na posameznega rednega bralca izposodiše še knjižnici v Veržju in Belčini, čeprav sta oba kraja skoraj popolnoma kmetijska.

Knjižnice pa se borijo z raznimi težavami. Samo šest jih je urejenih v posebnih prostorih, ostale pa gostujejo tam, kjer so dobile vsaj toliko prostora, da so postavile omare za knjige. Podobno je tudi s sredstvi za nabavo novih knjig. Sama izposojalna zadostuje komaj za vzdrževanje. Murskosoboška in ljubljanska knjižnica sta dobili od občinskih ljudskih odborov letos po 500.000 din, nekaj manj tudi lendavska, ostale pa le po nekaj tisočakov ali nič. Nekateri knjižničarji podpirajo tudi kmetijske zadruge. Mladinska organizacija v Rogoševih pa je prispevala domaći knjižnici 1000 din, ki jih je zbrala s prireditvijo.

Ker imajo nekatere knjižnice zelo malo knjig — najmanjša v okraju komaj 38 — in nimajo sredstev, da bi dopolnile večje število novih, pripravljajo združiti več manjših knjižnic v eno večjo, ki naj bi bile predvsem na sedežih občin in tamkaj, kjer so že sedaj večje knjižnice. Bralci se s tem niso strinjali, ker si vsak želi knjižnico čimbljše. Da jim ne bi bilo treba po vsaki knjigi v občinsko središče ali v oddaljen kraj, nameravajo iz nekatere sedanjih knjižnic urediti neke vrste podružnice. Podružnice bi imele to prednost, pred sedanjimi skromnimi knjižnicami, da bi vsi zbirali knjig lahko večkrat izmenjali in bi si bralci lahko izposodili v določenem času vse knjige, ki bi jih imela velika knjižnica. To pa pomeni, da bodo po združitvi lahko dobili tudi take knjige, ki jih njihova knjižnica doslej ni imela. Zato bralci podpirajo tako reorganizacijo knjižnic in želijo, da bi jo izvedli čimprej, že za letošnje zimsko sezono.

Gradnja pomorske šole

Pred dnevi je bila v Piranu konferenca o gradnji nove pomorske šole. Načrti za novo šolo so že gotovi ter je določeno, da bo stala med Portorožem in Piranom v bližini sedanje ladjedelnice.

Izpred sodišča v Mariboru

Po starem načinu

V Središču ob Dravi so se v juniju letos pojavili Cigani, ki so pripotovali iz Hrvaške. Se istega dne je izginila kar v treh hišah zlatnina in razni dragoceni predmeti. Sum je seveda padel na Cigane, ki so se potikali prav okrog teh hiš. Med preiskavo in glavni obnavljali je bilo ugotovljeno, da se je skupina Ciganov poslužila stare taktike: večina se je zadrževala v kuhinji in zamotila gospodinjjo, nekaj Ciganov pa je neopazno stikalo po ostalih stanovanjskih prostorih. Rezultat je bil ta, da je v gostini Lovra Kosa izginilo več veržic, zapustilo sponek in uro v skupni vrednosti ca. 180.000 din, pri upokojencu Ignacu Severju zlata uro in veržica in pri učitelju Ivanu Globokarju zlata veržica, zlata uro in dva para čevljev. Vse te predmete je dopolnila skupina Ciganov takoj odposlala in s tem onemogočila, da bi morebitni preiskovalci dobili v roke dokaz, da so bili tam Cigani. Da se je Ciganka Mici Šalkovski te

nevarnosti dobro zavedala, kaj nazorno kaže izjava na glavni obravnavi, čes, ti, sodnik, mene zasači pri dejanju, potem me pa sodi! Vključno zanikanju pa je sodišče ugotovilo in dokazalo, da je Mici Šalkovski sodelovala vsaj pri tatovski zlatnini pri Kosi in Severju in jo obrodilo na 1 leto in 6 mesecev zapora.

Ni je še izučilo

Franciška Vajnecel, ki so ji tatvine že običajni način preživljanja, saj je zaradi tega dejan že osemkrat zasluzila za zapor, je zopet ubrala svoj preizkušeni način pri okroščanju na račun drugih. Ključla se je po stanovanju z izgovori, da išče neko namišljeno osebo ali stanovanje in pri tem izmikal, kar ji je prišlo pod roko. Njenemu stikanju so napravili konec Pečetovi v Prevaljah, ki so jo kmalu za tem, ko jim je znakljiva denar, zasačili.

Sodišče je obsodilo Franciško Vajnecel na 1 leto strogega zapora.

PIRAN

Likvidacija »Plinarne«

Na zadnji seji je Občinski ljudski odbor Piran izglasoval predlog Sveta za gospodarstvo o prisilni likvidaciji »Plinarne«. Slabo tehnično in finančno vodstvo v letih 1953, 1954 in 1955 je popolnoma onemogočilo nadaljnje poslovanje »Plinarne«. Bliznemu upravniku in računovodji je uspelo s ponarejeno bilanco prikazati aktivnost podjetja ter doseči celo to, da je bilo v začetku leta 1955 vloženega vanj še za 17 milijonov investicij. Analiza dela v podjetju, ki jo je opravil ObLO Piran s pomočjo revizijskega zavoda v Ljubljani, pa je namesto dobrih prikazov izkazala izgubo, namesto dobro vodene tehnične obrate nestrokovno delo in naprave v najslabšem stanju. Dasi je prebivalstvo s to likvidacijo precej prizadeto, saj so uporabljali v Piranu precej plina, je vendar zbor volivcev, na katerem je prisostvovalo 500 volivcev, potrdil stališče Občinskega odbora glede likvidacije.

Sadovi dosedanjih sanitarnotehničnih predpisov

Organi Okrajne sanitarne in drugih inspekcij ter pristojnih gospodarstvenih zbornic v Novi Gorici, ki pregledujejo uveljavljanje sanitarnotehničnih in drugih predpisov v raznih javnih lokalih, so v torek odredili začasnega zapora gostišča »Pod lipo« ter prodajalne kruha, mleka in masla na Prvomajski cesti v Novi Gorici. Lokala, ki ju upravlja novogoriška splošna kmetijska zadruga Solkan, ne ustrezajo določilom omenjenih predpisov.

V gostilni »Pod lipo« so kuhinjo uporabljali tudi za točilnico ter za

Gradbena podjetja na Primorskem znižujejo cene

Splošni gradbeni podjetji »Primorje« v Ajdovščini ter »Gorica« v Novi Gorici, ki sodita med največja v Primorju, sta v zadnjem času občutno znižali cene svojim storitvam.

»Primorje« v Ajdovščini je v zadnjem času na licitacijah znižalo cene gradbenih storitev povprečno za 10 do 15% ter si je tako zagotovilo za daljše obdobje dovolj naročil. Stroški za izgradnjo standardnega družinskega stanovanja, ki so prej znašali okrog 3 milijone dinarjev, so se sedaj zmanjšali na 2,5 milijona dinarjev, kar pa je še vedno preveč za gnotne sposobnosti naših ljudi.

Podjetje »Gorica« sprejema na licitacijah naročila po cenah, ki so povprečno od 20 do 22% nižje od predvidenih projektantskih cen. Kolektiv si je z ugodnimi poudarili zagotoviti dovolj naročil do konca prihodnjega leta, ima pa težave zaradi pomanjkanja delavcev.

Gorica

Sadovi dosedanjih sanitarnotehničnih predpisov

shrambo živil, ki niso bila zavarovana pred muhami in drugim. Kozarice in drugo stekleniko ter prostore so čistili zelo površno in poredkoma. Uslužbenke tudi niso bile oblačene tako, kot je predpisano za gostinski stroko in se niso udeležile zdravniškega pregleda. KZ je bila na takšno stanje že nekajkrat opozorjena ter je sanitarna inspekcija za odpravo omenjenih pomanjkljivosti določila zadnji rok 18. maja letos. Sedaj bodo gostišče ponovno odprli šele, ko bo njegovo poslovanje vključeno s sanitarnotehničnimi predpisi. Podobne pomanjkljivosti so ugotovili tudi v mlekarini na Prvomajski cesti.

Od skupaj 24 začasnega zaprtih gostišč, trgovin in drugih obratov v goriskem okraju, je sanitarna inspekcija spet dovolila poslovanje trgovinam v Golem brdu, Kožbani in Neblem, ki jih upravlja KZ Neblo, ter gostiščem v Neblem, obratu »25. maj« na Dobrovi in gostilni KZ v Vipolzah v Goriskih brdih, ker so ti obrati prilagodili svoje poslovanje zahtevam inspekcijskih organov ter določilom ustreznih predpisov.

Septembra rekordna prodaja mesa v obmejnih krajih

Prejšnji mesec so v osemih prodajalnih podjetjih »Živnopromet« v Novi Gorici, Ajševci, Sempetru in spodnji Vipavski dolini in Vrtolji prodali skupaj 46.541 kg raznih vrst mesa, kar je največ od upostavitve malega obmejnega prometa s Italijo. Lani septembra, ko so pogodbo o obmejnem prometu komaj začeli izvajati, so ga prodali le 18.980 kg. Podjetje je te dni dalo v promet tudi konjsko meso, ki gre dobro v denar. Prodajajo ga po 140 din kg. V goriskem okraju prodajo v krajih vzdolž jugoslovansko-italijanske meje sedaj mesečno 25 tisoč kilogramov več mesa kot pred upostavitvijo malega obmejnega prometa.

Zakaj v gostiščih v Novi Gorici ni dobili vinskega mošta?

Na Primorskem je trgavec že skoraj zaključena in so kmetovalci grozdje že večidel stisnili in mošt. Pri zasobnih jih je moč dobiti od 60-70 din za liter. Čudno pa je, da se z njim niso oskrbela tudi gostišča v Novi Gorici in drugod, kjer mošta v malo prodaji ni mogoče dobiti. Pri potrošnikih to vzbuja nezadovoljstvo in težavno družbeno delo, ki naj pomaga našim delavcem iz zaostlosti, jim odpre širša obzorja, omogoči večje znanje, izobrazbo in kulturno zavest. »Mariborske« Svobode so se v letošnji sezoni novotarije lotile dela. Opazno pa je, da ni tolikšne prizadevnosti v posameznih sekcijah društev. Bržkone bo treba marsikje vzbuditi prosvetne aktivnosti in jim pomagati pri delu. Tudi tu se bodo morali komunisti iz podjetij bolj izkazati. Zeleti je, da se

Nekdo je v razpravi na konferenci v Tovarni avtomobilov pravilno dejal: »Moti se, kdor misli, da je kulturno-prosvetno in umetniško delovanje stvar prostega časa po končanem delu, da je zasebna stvar. Kulturno-prosvetno delo je odgovorno in težavno družbeno delo, ki naj pomaga našim delavcem iz zaostlosti, jim odpre širša obzorja, omogoči večje znanje, izobrazbo in kulturno zavest.« Mariborske »Svobode« so se v letošnji sezoni novotarije lotile dela. Opazno pa je, da ni tolikšne prizadevnosti v posameznih sekcijah društev. Bržkone bo treba marsikje vzbuditi prosvetne aktivnosti in jim pomagati pri delu. Tudi tu se bodo morali komunisti iz podjetij bolj izkazati. Zeleti je, da se

te, in izkušnji. Osnovne organizacije bi morale zato bolj usmerjati aktivne komunistov iz vrst inženjerjev, tehnikov in strokovnega osebja.

Komunisti si lahko zagotovijo vodilno politično vlogo v podjetju, kadar pravilno vzbujajo zanimanje za proizvodnjo pri delavcih. Vloga proizvajalcev pri pravilnem delovanju celotnega strojnega parka v podjetju se lahko pokaže zlasti v tem, da se otresejo konservativnega odnosa do novotarij, novih tehnoloških postopkov in boljše organizacije dela, da odstranijo separatizem, ki ga marsikje povzroča preveč toga sistematizacija delovnih mest. Politična vloga komunistov in sindikata se lahko uveljavi še posebej pri ustvarjanju pravih odnosov v proizvodnji, sestavljanju dobrih tarifnih in premijskih pravilnikov, pri političnem in kulturnem prosvetljanju delovnih kolektivov. Da bi lahko osnovne organizacije uspešno izvajale te naloge, osvojile boljše metode političnega dela, pa se morajo seve same usposobiti. V tem smislu je bilo na konferencah obilo koristnih pobud in sklepov.

Nekdo je v razpravi na konferenci v Tovarni avtomobilov pravilno dejal: »Moti se, kdor misli, da je kulturno-prosvetno in umetniško delovanje stvar prostega časa po končanem delu, da je zasebna stvar. Kulturno-prosvetno delo je odgovorno in težavno družbeno delo, ki naj pomaga našim delavcem iz zaostlosti, jim odpre širša obzorja, omogoči večje znanje, izobrazbo in kulturno zavest.« Mariborske »Svobode« so se v letošnji sezoni novotarije lotile dela. Opazno pa je, da ni tolikšne prizadevnosti v posameznih sekcijah društev. Bržkone bo treba marsikje vzbuditi prosvetne aktivnosti in jim pomagati pri delu. Tudi tu se bodo morali komunisti iz podjetij bolj izkazati. Zeleti je, da se

Amatersko gledališče v Tolminu, ki že šest let uspešno opravlja svoje kulturno poslanstvo na Tolminskem, je v torek zvečer uprizorilo prvo premiero v letošnji sezoni. »Metel«, hrvaškega dramatika Pera Budaka. Z »Metelom« bodo v prihodnjih tednih gostovali v Bovecu, Kobaridu, Idriji in drugod na Tolminskem, kjer imajo že dolgoletno tradicijo. Gledališki kolektiv mlade umetniške ustanove, ki sodi v Slovenijo, pa se bo konec novembra predstavil tudi novogoriški publik.

Kakšni so naši ljudje?

V kratkem bo dokončana ena najboljšežnjih akcij naše zdravstvene službe, pri kateri gre za antropometrične meritve prebivalstva po vsej Srbiji. Pri tem niso upoštevali vseh krajev in vsake posamezne osebe, kljub temu pa je to bilo zelo obsežno delo. Samo v Beogradu so premerili nad 15.000 prebivalcev. Sicer pa meritve opravljajo po določenih popisnih okrožjih — manjših področjih posameznih krajev in mest, ki jih je v Srbiji skupno 870.

Antropometrične meritve se sestoje iz merjenja velikosti in teže telesa. Pri velikosti ne gre le za višino, marveč tudi za širino in obseg posameznih telesnih delov. Mimo tega merijo tudi debe-

niki in drugi namreč že zelo prizadevajo, da bi se zdravje ljudi tako utrdilo in izboljšalo, da bi niti ne potrebovali več medicinske preventive.

Pri nas smo šele stopili na to pot. Prvi korak so ta antropometrična merjenja prebivalstva. Statistika o tem merjenju bo temelj, brez katerega si ni mogoče zamisliti preučevanja prebivalstva neke dežele, njegovih zdravstvenih posebnosti in fizičnih možnosti. To pa pomeni, da bodo tudi naši medicinski strokovnjaki lahko v kratkem rekli, koliko bi moral biti na primer težak in velik otrok treh let v nekem ravninskem kraju. Pa spet koliko na gorskem področju. In ne samo to. S proučevanjem telesne razvitosti in hranjenosti prebivalstva skupno s podnebnimi in drugimi življenjskimi pogoji je mogoče točno ugotoviti, kakšen bi moral biti n. pr. rudar, kakšen nameščenec ali delavec tehnične stroke.

To pa še ni vse. V posameznih krajih so mimo antropometričnih podatkov zbirali tudi druge telesne podatke, in to skupno nad 40. Tako so med drugim merili tudi stopala, da bi mogli pozneje poslati zahtevo industriji obutve, kakšne čevlje naj v glavnem izdeluje.

V nekaterih državah, kjer so takšne podatke zbirali že prej, točno vedo, da se je rast ljudi v zadnjih sto letih povprečno povečala za okoli 12 cm. teža pa za 10 kg. Kakšen je položaj pri nas, se točno ne vemo, in to prav zaradi pomanjkanja podatkov in statistik.

Cepprav vse gradivo še ni urejeno, so že zdaj na njegovi osnovi ugotovili, da je v Somboru mnogo rahitčnih otrok, da je na Kosmetu precej primerov pelagije, ki jo povzroča pomanjkanje vitamina B. Med drugimi zanimivimi stvarmi, ki so jih mimogrede opazili, so dognali, da na primer pri večini prebivalcev Vojvodine znaša debelost podkožnega mastnega tkiva nad 3,5 cm, medtem ko se giblje pri prebivalcih na področju Kru-

● NEKAJ ZANIMIVIH
PODATKOV O ANTRO-
POMETRIČNIH MERI-
TVAH V SRBIJI —
PRVA STATISTIKA O
TELESNI GRADNJI IN
FIZIČNI RAZVITOSTI
NAŠIH DRŽAVLJANOV

ševca od 0,7 do 0,8 in le redko 1 ali 2 cm. To pomeni, da je količina mastnega tkiva pri Vojvodincih prevelika, medtem ko je pri Kruševčanin skoraj normalna. Pri ljudeh, ki imajo preveč mastnega tkiva, kar je posledica enolične prehrane, se pojavljajo različne bolezni, najpogostejše oboli srce in krvotok, zato po navadi ne doživijo visoke starosti.

Celotno gradivo bo po poročilu higienskega inštituta Srbije urejeno čez 6—8 mesecev. To bo vsekakor zelo zanimiva in pomembna statistika, s pomočjo katere bo mogoče naposled točno vedeti, kakšen je naš človek in kakšen bi moral biti.

Samo v Texasu se lahko zgodi, da spita odrasel lev in gospodarjev sin v isti postelji. Neki farmer si je pred letom priskrbel mladega leva in ga je gojil, tako da zdaj ni nič bolj nevaren kot dober pes čuvaj. Kmalu pa se je pokazalo, da je imel mož s tem levom posebne namene, zakaj že je začel navijati ceno, ko so se pri njem oglasili prvi kupci iz več ameriških cirkusov.

Drobne ZANIMIVOSTI

PRETIRANA TAKTNOST

Pred obiskom angleške princese Margaret, mestu Hillu na otoku Mauriciusu so oblasti zahtevale od nekega tapetnika, ki ima trgovino v ulici, skozi katero je šel sprevod s princeso, naj sname napis nad svojo trgovino. Tapetnik se je temu odločno uprl. Po daljšem pregovornanju so sklenili kompromis in med Margaretinim obiskom so napis prekrižali s platnom. Vzrok tega razburjenja: tapetnik se piše — Townsend.

KORISTNI PAJKI

«Latrodectus mactans» ali »črna vdova« je vrsta zelo strupenih pajkov, ki jih je ameriška vojska spretno izkoristila za svoje potrebe. Velika množina teh strupenih pajkov tke namreč niti izredne vzdržljivosti, na katere lahko obesimo do 40 kg težke tovore. Te niti so potrebne za aparate precizne mehanike. Vsak pajek natisne dnevno do 50 metrov dragocene niti.

MORALNI IRCI

Znani pariški kabaret »Folies Bergeres« gostuje te dni v glavnem mestu angleškega dela Irske Belfastu. »Lahno« običajna dekleta, ki nastopajo v tem kabaretu, spremlja deset detektivov, ki skrbijo za njihovo varnost med nastopom. Pred gostovanjem so dekleta namreč dobila grožnja v pisma iz Belfasta: »Če pridete v Belfast, dobite kroglo v trebuh. Prav nič prijetna smrt.« Zato stoji zdaj med predstavami na odru detektiv in ostro opazuje publiko, da ne bi kak prenapet moralist izpolnil svoje grožnje.

ITALIJANI NAJVEČ V KINU

V Italiji izdajo več denarja za kinematografske vstopnice kakor v kateri koli drugi evropski državi razen Anglije. V celoti imajo zdaj v Italiji nad 10.000 kinematografskih dvoran. V vseh teh dvorah so v teku lanskega leta pobrali na vstopnini 116 milijard lire!

EPIDEMIJA NERVOZE

Ameriške zdravstvene ustanove so poslale proizvajalcem zdravil in zdravnikom poziv, naj zmanjšajo predpisovanje tako imenovanih sredstev za pomiritev. Ta poziv poudarjajo z dejstvom, da so sredstva za pomiritev velikega pomena, kadar jih bolniki jemljejo pod nadzorstvom zdravnikov in v umerjenih količinah, vendar pa jih laiki pogosto zlorabljajo. Premočne doze teh sredstev povzročajo hude duševne in organske motnje. Dokazano je, da so v mnogih primerih premočne doze teh zdravil povzročile tudi smrt.

NEZNANE PLANINE

Piloti avstralske antarktične ekspedicije so vključ slabemu vremenu na južnem tečaju izvedli vrsto izvidniških poletov in medtem fotografirali popolnoma neznane predele obale Enderbyjeve dežele ter pri tem odkrili do zdaj neznana pogorja. Ugotovili so tudi vrsto drugih geografskih značilnosti, ki do zdaj niso bile zabeležene na zemljepisnih kartah. Med drugim, da se od Enderbyjeve dežele do Charlesovih planin razprostira velik zaliv in da Enderbyjeva dežela torej ni otok.

DECEK ALI DEKLICA?

Skupini izraelskih zdravnikov je uspelo najti metodo, s katero je mogoče natančno ugotoviti spol pričakovane otroka že tri mesece pred njegovim rojstvom. Rezultate dela teh zdravnikov je zdaj potrdilo tudi glasilo združenja angleških zdravnikov.

Še pred nekaj leti je bilo mogoče videti na vsakem koraku v arabski deželici Kuwait takšnega pastirja s čredo ovac in oslički. V skladu s tem je bilo tudi nomadsko življenje teh puščavskih prebivalcev skrajno skromno in revno. V zadnjih letih pa so se razmere znatno spremenile zaradi velikih naftnih ležišč.

Elektrifikacija sibirskih železnic

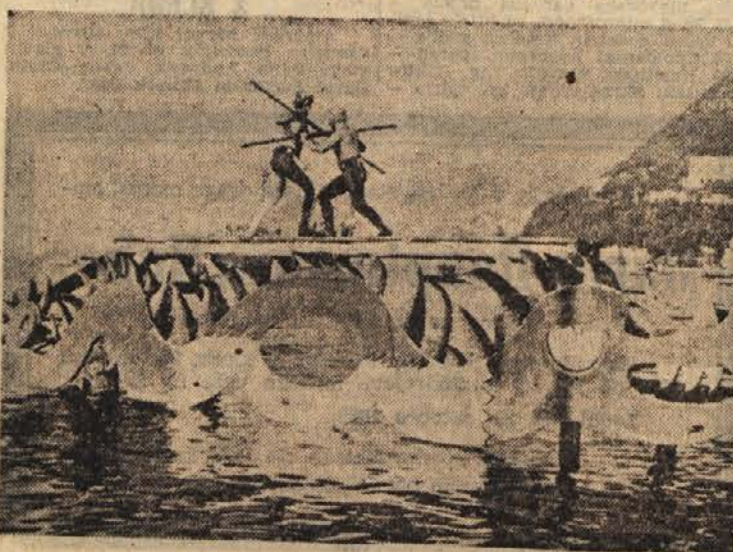
V zadnjem času so v Sovjetski zvezi začeli z obsežnimi deli za elektrifikacijo večjega števila železniških prog. Na elektrificiranih progah bodo uporabljali električne lokomotive na izmenični tok z 20.000 volti, ki bodo imele moč 2400 kilovatov, gradijo pa jih v veliki tovarni v Novočerkasku.

Tako je že v teku elektrifikacija železniške proge Moskva—Donec, kakor tudi dveh daljših odsekov prekosibirske železnice Ufa—Celjabinsk in Omsk—Novosibirsk. Ko bodo vsa dela dokončana, bo potovanje od Moskve do Vladivostoka v dolžini 9000 km trajalo le šest dni, pri tem pa bodo dosegli dnevni prihranek 30.000 ton premoga.

V kratkem pa bodo začeli elektrificirati tudi železniški progi Moskva—Kavkaz in Donec—Krivog Rog ter vse ostale železniške proge okoli Moskve, Leningrada, Kijeva in Harkova.

Električno energijo za elektrificirane železniške proge bosta

dajali orjaški hidroelektrarni na Volgi pri Kujbiševu in Stalingradu, kakor tudi hidrocentrali pri Bratsku in na Bajkalskem jezeru, ki pa ju še gradijo.

V SINJIH GLOBINAH

151. Dobrih deset minut sta se tik ob dnu s krepkimi udarci poganjala nazaj v smer, od koder sta prišla. Potem sta se ustavila. Zdalj sta morala biti že dovolj oddaljena od zaliva, da se lahko dvigneta. Obrnila sta se k bregu in med obalnimi čerami previdno pogledala iz vode. Polskala sta mesto, kjer sta dobro videla nazaj v zaliv. Vse je bilo mirno. »Nič niso opazili!« je šepnil Maks. »Nič.« je pritrdil Danilo in stisnil pesti. Spomnil se je potapljača, ki se umrl na Blserkl.

152. V taboru sta snela potapljaške naprave, in se zleknila po odeji. Oba sta bila zelo utrujena in rahlo omotična. »Ravnala sva proti zdravnikovim navodilom.« se je spomnil Danilo. »Dvakrat na dan ne bi smela pod vodo. Posebno danes ne, ko sva se skoraj zastrupila z dušikom.« Maks ni odgovoril. Njegovo enakomerno in globoko dihanje je naznanjalo, da že spi. Tudi Danilo je s težavo držal oči odprte. Kmalu nato je spanec premagal še njega.

153. Maks se je prebudil prvi in pogledal na uro. Stiri popoldne. Kazalo je, da bo spet zaspal, ko je nenadoma široko odprl oči in skočil pokonci. »Danilo, vstani!« je zaklical. »Barba in Plavnik morata biti vsak čas tu!« Danilo je sedel in si pomel oči. Malo kasneje sta se še vsa zapana začela vzpenjati v breg. Hotela sta na vrh otoka, od koder bi imela boljši razgled. Izenadeno je Danilo prisluhnul. Slišati je bilo, kako nekdo teče po bregu navzdol.

Skrivnost OCEANOV

V teku mednarodnega geofizikalnega leta bo sodelovalo pri velikem načrtu za proučevanje vseh morij na svetu 75 raziskovalnih ladij raznih držav. Seveda bo večina teh ladij delovala na področju Atlantskega in Tihega oceana, medtem ko bo znatno manjše število proučevalo Indijski in Arktični ocean. Od vseh ladij jih bo 48 na Atlantiku, 25 pa na Tihem oceanu.

Poglavita naloga tega načrta je v tem, da izmerijo premikanje vode in razne globine oceanov. Vse do danes praktično ničesar ne vemo o globinskih oceanskih strujah, kamor ne prištevamo površinskih tokov. Razlog je v tem, ker je to delo ne le težavno, marveč tudi zelo drago.

Sodelavec Nacionalnega odbora ZDA dr. Rodgell Ravel je pred kratkim dejal, da danes tako malo

vemo o tokovih v oceanih, da nihče ne ve, ali potrebujejo vode iz največjih globin sto ali pa 10.000 let, da bi iz Antarktike prišle do ekvatorja in nazaj.

Znanstveniki želijo kar najbolj spoznati globoke tokove v oceanih zaradi dveh razlogov. Eden izmed obeh razlogov je v tem, ker utegnejo biti globinski tokovi velikega pomena za meteorološke napovedi zlasti dolgoročne. Pri drugem razlogu pa gre za rodovitnost oceanov, ki je odvisna od pritekanja vode iz velikih globin na površino in obratno. To pomeni, da je količina rib in druge hrane, ki jo lahko dobimo iz oceanov, odvisna od hitrosti, ki se z njo oceanska voda meša in na ta način samo sebe umetno gnoji.

V okviru teh načrtov namenjajo tudi stalno opazovanje in zaznavanje raven morja v teku vsega leta. To opazovanje bodo opravljale postaje, ki jih bodo ustanovili na otokih vseh oceanov. Znano je namreč, da se raven morja spreminja z letnim časom. Poleti in na jesen je raven morja za okoli 30 cm višja kakor povprečna raven pozimi in spomladi. Nedomno te spremembe ravni delno povzroča tudi pretakanje vode v zvezi z velikimi oceanskimi tokovi. Ob tej priložnosti bodo poskušali raven morja meriti na

100 novoustalovljenih postajah, mimo že obstoječih postaj, ki opazujejo in natančno merijo naraščanje in usihanje morja, se pravi plimo in oseko.

Število zdravnikov v SZ

V Sovjetski zvezi je danes 300.000 zdravnikov, kar pomeni, da pride en zdravnik na 720 prebivalcev. To razmerje je v primerjavi z mnogimi drugimi deželami zelo ugodno. Zavoljo tega je zdravniška služba v Sovjetski zvezi na visoki stopnji, saj v mnogih klinikah in bolnišnicah vsak zdravnik skrbi za največ deset bolnikov.

»Ali ti nisem že zdavnaj govorila, da bi mi bil bolj všeč, če bi bil za deset centimetrov višji!«

»Veste, mož namreč slabo sliši!«

»Naj vas ne preseneča, to je moj avtoportret — takrat nisem mnogo tednov nič jedel!«